

การบริการชุมชน ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในจังหวัดเชียงราย

18 ส.ค. 2526

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตึกมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921573, 3915058
ปริญญานิพนธ์

ของ

ลำเจียก นิตยภัตติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมีตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต

กรกฎาคม 2525

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

150934

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปรินญาณิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

ดร.กมล งามวิจิตร ประธาน ดร.กมล งามวิจิตร ประธาน
ดร.กมล งามวิจิตร กรรมการ ดร.กมล งามวิจิตร กรรมการ

ดร.กมล งามวิจิตร กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี ก็ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ จากอาจารย์ ดร. ประชุม รอดประเสริฐ และอาจารย์อรรณพ ตัณฑ์เจริญรัตน์ ซึ่งเป็นประธานและกรรมการ ตามลำดับ ท่านทั้งสองได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดทั้งการตรวจสอบแก้ไข ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ประสิทธิ์ ชันธิวัฑฒ์ หัวหน้าฝ่ายเอกสาร และแบบเรียน สำนักงานโครงการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านเอกสาร ขอบพระคุณ ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำแบบสอบถาม และตอบแบบสอบถาม คือ คุณสุพจน์ ชัยวรรัตน์ ผู้ประสานงานกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ผู้บริหาร ครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย ตลอดจนประชาชนทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ และช่วยส่งเสริมให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

ล่งดี นิตกิตติ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	2
	ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า	3
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
	งานวิจัยในประเทศ	14
	งานวิจัยในต่างประเทศ	17
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	18
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	19
	กลุ่มตัวอย่าง	19
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	22
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	24
	การรวบรวมข้อมูล	24
	ลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล	25
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	26

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
ตอนที่ 1 หาค่าสถิติพื้นฐานของความต้องการที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษา จัดบริการชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง	29
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการที่จะรับบริการชุมชนของโรงเรียน มัธยมศึกษาระหว่างเกษตรกรกับผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร	30
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการที่จะให้บริการชุมชนของโรงเรียน มัธยมศึกษาระหว่างผู้บริหารกับครู	49
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการจะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดบริการ ชุมชนระหว่างกลุ่มผู้บริหาร-ครู กับกลุ่มประชาชน	50
ตอนที่ 5 หาค่าร้อยละของผู้บริหารและครู ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา	51
ตอนที่ 6 หาค่าร้อยละของผู้บริหารและครู ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานบริการชุมชนของโรงเรียน มัธยมศึกษา	53
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะทั่วไป	68
ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ศึกษาวิจัยต่อไป	70
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	76

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนผู้บริหารและครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แยกตามโรงเรียน	19
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประธาน แยกตามอำเภอ	21
3	จำนวนแบบสอบถามที่แจกให้แก่กลุ่มตัวอย่าง และจำนวนที่ได้รับคืน	25
4	ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการที่จะให้โรงเรียน มัธยมศึกษาจัดบริการชุมชนของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร	31
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการที่จะให้โรงเรียน มัธยมศึกษาจัดบริการชุมชนของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ด้านวิชาการ	33
6	ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการที่จะให้โรงเรียน มัธยมศึกษาจัดบริการชุมชนของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	36
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการที่จะให้โรงเรียน มัธยมศึกษาจัดบริการชุมชนของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ด้านสังคมและวัฒนธรรม	39
8	ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการที่จะให้โรงเรียน มัธยมศึกษาจัดบริการชุมชนของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ด้านโภชนาการและอนามัย	42
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการที่จะให้โรงเรียน มัธยมศึกษาจัดบริการชุมชนของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน	44

10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการที่จะให้โรงเรียน มัธยมศึกษาจัดบริการผู้เรียนของผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่ไม่ใช่ศึกษานิเทศก์ ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	46
11	เปรียบเทียบความต้องการที่จะรับบริการบริการผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่าง ศึกษานิเทศก์ กับผู้ที่ไม่ใช่ ศึกษานิเทศก์ ในกิจกรรมบริการผู้เรียนด้านต่าง ๆ	48
12	เปรียบเทียบความต้องการที่จะให้บริการผู้เรียน ระหว่าง ผู้บริหาร กับครู ใน กิจกรรมบริการผู้เรียนด้านต่าง ๆ	49
13	เปรียบเทียบความต้องการที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดบริการผู้เรียน ของ โรงเรียนมัธยมศึกษาระหว่างกลุ่มผู้บริหาร-ครู กับกลุ่มประชาชน ในกิจกรรม บริการผู้เรียนด้านต่าง ๆ	50
14	ค่าร้อยละของจำนวนผู้บริหารและครู ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ในการดำเนินงานบริการผู้เรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	51
15	ค่าร้อยละของจำนวนผู้บริหารและครู ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ เกิดปัญหาในการดำเนินงานบริการผู้เรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	53

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แผนภูมิการกำหนดรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา 9

ภูมิหลัง

โรงเรียนเป็นหน่วยสังคมหน่วยหนึ่งที่ตั้งขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งมีความต้องการและวัตถุประสงค์ร่วมกันที่จะใช้เป็นองค์การในการให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชน ด้วยเหตุนี้ ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียน การจะประกอบด้วยการกล่ามประการ คือ ประการแรก ทำการสอนนักเรียนที่เรียนในระบบโรงเรียน ประการที่สอง จัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่ผู้ที่ไม่ได้เล่าเรียนในระบบโรงเรียน และประการที่สาม การให้บริการแก่ชุมชน (ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ 2521 : 19)

กรมสามัญศึกษา ได้วางแนวปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมุ่งที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียน มีบทบาทร่วมพัฒนาชุมชน ช่วยเหลือบริการชุมชน ให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากโรงเรียน และขณะเดียวกันก็ให้ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทช่วยโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนทั่วประเทศเป็นโรงเรียนเพื่อชุมชน (กรมสามัญศึกษา กองการมัธยมศึกษา ม.ป.ป. : 1) เมื่อพิจารณาความเป็นอยู่ของคนไทยแล้ว จะเห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในชนบท และมีความเป็นอยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรม ต้องเผชิญกับความยากจนและดำรงชีพด้วยการเกษตรกรรม โอกาสที่จะได้รับความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ มีน้อย เพราะการคมนาคมและการสื่อสารยังไม่เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา โภชนาการและอนามัย โรงเรียนมัธยมศึกษาควรจะช่วยเหลือและแก้ปัญหาเหล่านี้ให้แก่ชุมชน ร่วมกับสถาบันอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน เพราะโรงเรียนมัศึกษามีความใกล้ชิดกับชุมชนและอยู่กับชุมชนตลอดไป

ดังนั้น บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบันนี้ จะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาและช่วยเหลือชุมชน โดยการนำเอาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วมาปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนในโรงเรียนมีความรู้จริง สามารถปฏิบัติได้จริง ทั้งยังให้นักเรียนเหล่านั้นเป็นสื่อกลางที่จะนำเอาความรู้ ตลอดทั้งการปฏิบัติไปถึงผู้ปกครองหรือชุมชน (กรมสามัญศึกษา หน่วยงานศึกษาพิเศษ 2522 : 461)

การบริการชุมชน จะได้รับผลดีมากขึ้นเพียงใดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความต้องการของประชาชนในชุมชนนั้น ดังนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษา จึงจำเป็นต้องศึกษาและสำรวจความต้องการของประชาชนในชุมชน เพื่อที่จะได้จัดกิจกรรมการบริการชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนโครงการในการบริการชุมชนอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดชายแดนตอนเหนือสุดของประเทศ ซึ่งมีเขตการปกครองภูมิภาค แบ่งออกเป็น 11 อำเภอ 84 ตำบล 985 หมู่บ้าน (สำนักงานจังหวัดเชียงราย 2523 : 6) การตั้งถิ่นฐานของประชากรมีลักษณะเป็นชุมชนเล็กชุมชนน้อย (คณะกรรมการวางแผนพัฒนาจังหวัด 2523 : 16) ประชากรส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 82.5 - 87.5 มีอาชีพทางการเกษตร (คณะกรรมการวางแผนพัฒนาจังหวัด 2523 : 16) มีสถาบันการศึกษาระดับวิทยาลัย คือ วิทยาลัยครู และวิทยาลัยเกษตรกรรม ซึ่งถึงแม้ว่าสถาบันทั้งสองแห่งจะมีหน้าที่ในการบริการชุมชนก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง เพราะจังหวัดเชียงรายมีพื้นที่กว้างขวางถึง 11,531 ตารางกิโลเมตร (สำนักงานจังหวัดเชียงราย 2523 : 1) ฉะนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษา จึงควรเป็นสถาบันที่สามารถสนองความต้องการของชุมชน ให้เหมาะสมตามสภาพและบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ และเพื่อให้การนี้ดำเนินไปโดยถูกต้อง และมีเหตุผล จึงควรได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพื่อศึกษาว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ศึกษา ในจังหวัดเชียงราย ให้บริการชุมชนในสภาพเช่นไร และชุมชนมีความต้องการ การบริการในด้านใด จากโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบาย การจัดบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

- ✓ 1. เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนในการรับบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
- ✓ 2. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู ที่มีการให้บริการชุมชน ของโรงเรียน

มัธยมศึกษา

3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนในชุมชน ที่มีอาชีพเกษตรกร และไม่ใช่วิชาเกษตรกร ที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการ ในการให้บริการชุมชน ของผู้บริหารและครู
5. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของ กลุ่มประชาชนในชุมชน และกลุ่มผู้บริหารและครู ที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
6. เพื่อสำรวจปัญหาและสาเหตุแห่งปัญหา ในการดำเนินงานการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงราย ได้ใช้เป็นข้อมูลในการจัดบริการทางด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในจังหวัดเชียงราย และอาจเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พิจารณาวางนโยบาย การบริการชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในการดำเนินงานการบริการชุมชน มาแก้ไขเพื่อปรับปรุงการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังอาจเป็นข้อมูลให้กรมสามัญศึกษาใช้สำหรับการปฐมนิเทศ ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษาก่อนที่จะออกไปปฏิบัติงานจริง และยังสามารถเป็นข้อมูลให้สถาบันพัฒนาผู้บริหาร และกระทรวงศึกษาธิการใช้สำหรับการอบรมผู้บริหารโรงเรียนอีกด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการ ให้และรับบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย ในด้านต่าง ๆ หกด้าน คือ

1.1 การบริการด้านการศึกษา

- 1.2 การบริการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ
- 1.3 การบริการด้านสังคมและวัฒนธรรม
- 1.4 การบริการด้านโภชนาการและอนามัย
- 1.5 การบริการด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน
- 1.6 การบริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

2. กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารและครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย และอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ประชาชนในจังหวัดเชียงราย วิธีการกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มดังนี้

2.1 กลุ่มผู้บริหารและครู ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย จากโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 22 โรงเรียน ได้มวลประชากร จำนวน 21 คน

2.1.2 ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงราย โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 10 จากจำนวนครูทั้งหมด 1,018 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงรายทุกโรงเรียน จำนวน 22 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 คน

2.2 กลุ่มประชาชน แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ เกษตรกร และไม่ใช่อเกษตรกร สุ่มโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชาชนในตำบลต่าง ๆ 84 ตำบล ซึ่งการสุ่มตำบลนั้นใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 50 จากตำบลทั้งหมดของแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนจำนวน 405 คน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 527 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 สถานภาพของผู้ให้บริการชุมชน คือ

3.1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัด
เชียงราย

3.1.1.2 ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในจังหวัดเชียงราย

3.1.2 สถานภาพของประชาชน ซึ่งเป็นผู้รับบริการจากบริการชุมชน คือ

3.1.2.1 เกษตรกร

3.1.2.2 ไม่ใช่เกษตรกร

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการ ที่จะให้และรับบริการชุมชนของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งแบ่งออกเป็น

3.2.1 ความต้องการของผู้บริหาร

3.2.2 ความต้องการของครู

3.2.3 ความต้องการของประชาชน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริการชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในจังหวัดเชียงราย จัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่ชุมชน ทั้งที่เป็นการให้ความรู้และการช่วยเหลือกิจกรรม
ของชุมชนในท้องถิ่น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาหาด้าน
อันได้แก่

1.1 การบริการด้านการศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือให้ประชาชน
ในชุมชน มีความรู้เพิ่มขึ้น เช่น การจัดการศึกษาผู้ใหญ่

1.2 การบริการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือให้
ประชาชนในชุมชน มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น มีอาชีพใหม่เกิดขึ้นในชุมชน

1.3 การบริการด้านสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือให้
ประชาชนในชุมชน มีความสะอาดปลอดภัยในการดำเนินชีวิต เช่น การให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับ
กฎหมายเบื้องต้น การต่อต้านยาเสพติด

1.4 การบริการด้านโภชนาการและอนามัย หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือให้ประชาชนในชุมชนมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น เช่น การให้ความรู้เรื่องโภชนาการ การป้องกันรักษาสุขภาพ

1.5 การบริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน เช่น การให้ยืมโต๊ะ ม้านั่ง การให้ยืมอาคารสถานที่เพื่อจัดกิจกรรมของชุมชน

1.6 การบริการด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน หมายถึง การจัดกิจกรรมทำให้ครูและนักเรียน เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น การพัฒนาสาธารณสถาน การร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมประเพณีของท้องถิ่น

2. ความต้องการที่จะให้และรับบริการชุมชน หมายถึง ความมุ่งหวังของผู้บริหารและครูที่จะให้บริการชุมชน หรือความมุ่งหวังของประชาชนที่จะรับบริการและการช่วยเหลือ จากการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาความต้องการที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาหกด่าน อันได้แก่

2.1 ความต้องการที่จะให้และรับบริการชุมชนด้านวิชาการ หมายถึง ความมุ่งหวังที่จะให้หรือรับบริการและการช่วยเหลือทางด้านความรู้และวิทยาการต่าง ๆ

2.2 ความต้องการที่จะให้และรับบริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ หมายถึง ความมุ่งหวังที่จะให้หรือรับบริการและการช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพและฐานะความเป็นอยู่

2.3 ความต้องการที่จะให้และรับบริการชุมชนด้านสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง ความมุ่งหวังที่จะให้หรือรับบริการและการช่วยเหลือด้านความสะอาดและปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

2.4 ความต้องการที่จะให้และรับบริการชุมชนด้านโภชนาการและอนามัย หมายถึง ความมุ่งหวังที่จะให้หรือรับบริการ

2.5 ความต้องการที่จะให้และรับบริการชุมชนด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน หมายถึง ความมุ่งหวังที่จะให้มีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

2.6 ความต้องการที่จะให้และรับบริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง

ความมุ่งหวังที่จะรับหรือให้บริการและการช่วยเหลือ จากการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน

3. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดเชียงราย

4. สถานภาพของผู้ให้บริการชุมชน หมายถึง คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ให้บริการชุมชน ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

5. สถานภาพของผู้รับบริการ หมายถึง อาชีพของผู้รับบริการจากการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ อาชีพของผู้รับบริการ ได้แก่ เกษตรกร และไม่ใช่วิศุทธิ์กร

6. ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดเชียงราย

7. ครู หมายถึง ครู อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

8. ประชาชน หมายถึง ผู้ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นผู้รับบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา และมีสถานภาพทางอาชีพเป็นสองลักษณะ คือ เกษตรกร และไม่ใช่วิศุทธิ์กร

8.1 เกษตรกร หมายถึง ประชาชนที่ประกอบอาชีพด้วยการเกษตร เช่น ทำไร่ ทำนา ทำสวน เป็นต้น

8.2 ไม่ใช่วิศุทธิ์กร หมายถึง ประชาชนที่ประกอบอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตร เช่น ก้าขาย รับราชการ รับจ้าง เป็นต้น

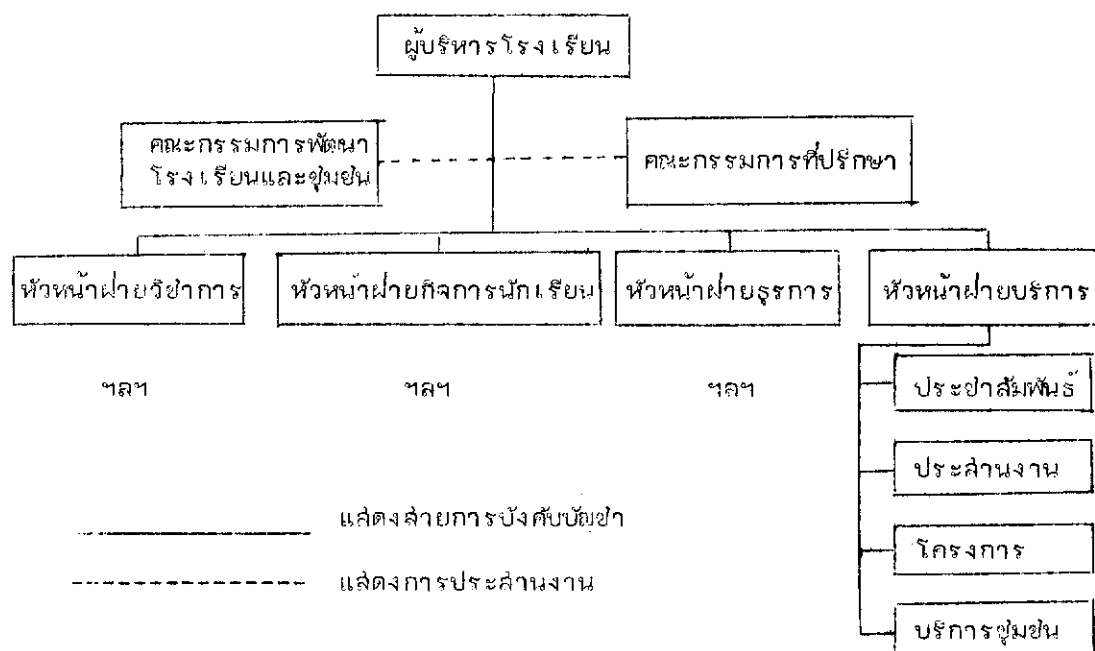
9. ปัญหา หมายถึง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ก่อให้เกิดความขัดข้องต่อการปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานนั้นไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือเป็นไปล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การบริการชุมชนเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของโรงเรียน เพราะโรงเรียนมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องสร้างและปรับปรุงสังคมปัจจุบันให้ดีขึ้นด้วยประการต่าง ๆ นั่นคือ โรงเรียนควรเป็นผู้นำในสังคม (พณดี หันนาสินทร์ 2521 : 12) สำหรับโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาได้วางนโยบายที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นศูนย์กลางของชุมชน ทั้งในด้านวิชาการและแหล่งบริการด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นแก่ชุมชน โดยเริ่มตั้งแต่โครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค (คสมท.) ซึ่งแบ่งเป็น คสมท.1 และ คสมท.2 เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 และสิ้นสุดโครงการในปี พ.ศ. 2523 ต่อจากนั้นก็เริ่มโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท (มทช.) โดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ 2523 (พ.ศ. 2522) และสิ้นสุดโครงการในปี 2527 จุดมุ่งหมายของโครงการ ก็เพื่อที่จะส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในชนบท และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชนบท เพื่อให้เป็นแหล่งกลางทางวิชาการของชุมชนอันจะเป็นทางหนึ่งในการพัฒนาชนบท นอกจากนี้ยังได้วางแนวปฏิบัติการบริหารโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยมุ่งให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางความรู้ และแบบปฏิบัติทางการอาชีพบางอย่างแก่ชุมชน ทั้งสามารถเป็นแหล่งรวมในการประกอบกิจกรรมของชุมชนได้ และให้ชุมชนมีบทบาท ร่วมร่วมในการเสริมสร้างพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า (กรมสามัญศึกษา กองการมัธยมศึกษา ม.ป.ป. : 3)

เพื่อความคล่องตัวในการบริหารงาน ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านบริการชุมชน โดยการกระจายอำนาจและหน้าที่ ความรับผิดชอบ กรมสามัญศึกษาจึงได้กำหนดรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาออกตามลายงาน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ 1 แสดงการกำหนดรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

จากแผนภูมิ 1 ข้างต้น จะเห็นได้ว่างานบริการชุมชน ผู้ที่รับผิดชอบ คือ หัวหน้าฝ่ายบริการ โดยเป็นเจ้าของเรื่องในการให้บริการต่าง ๆ แก่สมาชิกของชุมชน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น ในลักษณะบริการข่าวสาร การร่วมทำกิจกรรมของชุมชน และการนำชุมชนเข้ามามีกิจกรรมของโรงเรียน (กรมสามัญศึกษา กองการมัธยมศึกษา ม.ป.ป. : 7)

ในฐานะที่โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่ต้องช่วยพัฒนาชุมชน สิ่งจำเป็นที่จะต้องรับใช้ชุมชนเพื่อสนองความต้องการของชุมชน ซึ่งในชุมชนปัจจุบันนี้มีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายที่ต้องการความช่วยเหลือจากสถาบันต่าง ๆ โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันที่ต้องให้บริการแก่ชุมชน ควรจะได้ศึกษาพิจารณาบริการช่วยเหลือในด้านต่อไปนี้

1. ด้านทางการศึกษา
2. ด้านอาชีพและ เศรษฐกิจ

3. ด้านโภชนาการและอนามัย

4. ด้านสังคมและวัฒนธรรม (ดารา ทีปะปาล 2521 : 213)

การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น ไม่เฉพาะแต่การช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วเท่านั้น แต่การบริการอาจทำในรูปของการจัดบริการต่าง ๆ ทั้งทางด้านการส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการ โดยการให้ประชาชนเข้ามาใช้ห้องสมุดของโรงเรียน การคัดลอกหรือบรรยายพิเศษแก่ประชาชนตามโอกาสอันควร จัดบริการด้านนันทนาการ โดยการจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในบริเวณโรงเรียน การจัดการแข่งขันกีฬาประชาชน ตลอดจนการให้ประชาชนยืมอาคารสถานที่หรือวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนเพื่อใช้ในกิจกรรมส่วนรวมของชุมชน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ผู้บริหารโรงเรียนไม่ควรเพิกเฉยละเลย ควรจะถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ เพราะโรงเรียนเปรียบเสมือนศูนย์กลางประชาคม (กัญญา ลารร 2516 : 306 - 333)

เกี่ยวกับการบริการชุมชนของโรงเรียนนี้ นาฏเจสียว ลุ่มวรงค์ (นาฏเจสียว ลุ่มวรงค์ 2516 : 20 - 23) ได้ให้แนวความคิดและทัศนะว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ตั้งขึ้นด้วยเงินภาษีอากรของประชาชน และเงินที่ประชาชนบริจาค ดังนั้น ย่อมถือได้ว่าโรงเรียนเป็นของชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว โรงเรียนและชุมชนจะต้องร่วมมือกันในการสร้างความก้าวหน้าให้แก่ชุมชน โดยวิธีการดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีกรรมการของโรงเรียนโดยการเลือกตั้ง
 2. เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนนอกเวลาเรียนหรือวันหยุด
- เกี่ยวกับการให้การศึกษา และการประชุมหรือจัดงานพิธีต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมของชุมชน
3. จัดหลักสูตรให้สัมพันธ์กับความต้องการของชุมชน เพื่อสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้
 4. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมทางสังคม

บทบาทของโรงเรียนที่จะให้การบริการชุมชนได้ดีในระดับใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียน ซึ่งควรให้การบริการชุมชนตามสภาพของโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วโรงเรียนควรจัดบริการชุมชนในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. โรงเรียนควรจัดที่อ่านหนังสือสำหรับชุมชนขึ้นในโรงเรียน รวมทั้งบริการให้ยืมหนังสือในห้องสมุด
2. ให้ชุมชนได้มีโอกาสใช้โรงเรียนเป็นที่ประกอบพิธีต่าง ๆ ได้ เช่น ไว้หอประชุมโรงเรียน ตลอดจนตั้งให้ยืมอุปกรณ์บางอย่างของโรงเรียน
3. จัดบริการแนะแนวให้ความรู้แก่ชุมชนหลาย ๆ ด้าน เท่าที่โรงเรียนจะทำได้ เช่น ด้านการเกษตร ด้านอนามัย และกฎหมาย เป็นต้นที่จำเป็น
4. โรงเรียนจัดนิทรรศการแก่ชุมชน เช่น จัดสถานที่เล่นกีฬา โดยใช้สนามของโรงเรียน
5. จัดบริการข่าวสาร ให้ความรู้เตือนความจำต่อชุมชน อาจจัดทำเป็นข่าวสารหรือป้าย
6. โรงเรียนควรเป็นที่พึ่งแก่ชุมชนในบางโอกาส เช่น บริการน้ำดื่ม-น้ำเย็นในขณะที่ชุมชนขาดแคลน ติดต่อแพทย์มาฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรค จัดวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ด้านสาธารณสุข ให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครอง
7. ทุกครั้งที่โรงเรียนจัดงาน-นิทรรศการ ควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของงานด้วย และการแสดงผลงานของนักเรียนควรให้ท้องถิ่นได้มีโอกาสร่วมแสดงผลงานด้วย (กรมสามัญศึกษา หน่วยงานพิเศษ 2522 : 471 - 472)

ลักษณะที่สำคัญของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะเป็นศูนย์กลางของชุมชนนั้นจะต้องเป็นทั้งสถานที่ให้การศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกโรงเรียน แก่ประชาชนในท้องถิ่นโดยจัดหลักสูตรให้เอื้ออำนวยต่อการใช้วัตถุดิบ ใช้ทรัพยากร วิทยากร ตลอดจนช่วยพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น มีคณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลระดับผู้นำท้องถิ่น จัดโปรแกรมการเรียนให้สนองความต้องการและสอดคล้องกับงานอาชีพของท้องถิ่น (เช่น แก้วยศ 2519 : 265 - 267) นอกจากนี้โรงเรียนมัธยมศึกษาควรเป็นแหล่งวิชาการและศูนย์กลางกิจกรรมของชุมชน ควรบริการในด้านการศึกษาและกิจกรรมอื่น ๆ เช่น

1. จัดโรงเรียนเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่
2. เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้และข่าวสารต่าง ๆ

3. จัดเป็นศูนย์ฝึกวิชาชีพหรือสอนวิชาต่าง ๆ ตามกลุ่มผู้สนใจ

4. ให้บริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากร แก่ประชาชนในท้องถิ่น

5. เป็นผู้นำหรือมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี ศิลปกรรม ตลอดจน

ภาวะแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

6. ช่วยเหลือประชาชน บริการสาธารณต่าง ๆ เช่น การจราจร การดับเพลิง

พัฒนาท้องถิ่น และการสุขภาพ (ชงศ์ วงษ์จันทร์ 2519 : 252 - 253)

การให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถทำได้ในหลายรูปแบบ อาจบริการในรูปของการช่วยเหลือ การให้ความรู้ทางวิชาการ และเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนในการบริการ โดยให้ความรู้แก่ประชาชนนั้นมีกิจกรรมหลายอย่างที่โรงเรียนควรจัดขึ้น เช่น การให้การศึกษาผู้ใหญ่ การบริการด้านสุขภาพ การจัดกิจกรรมกีฬา การจัดห้องสมุดชุมชน การดำรงศิลปะและส่งเสริมศิลป หัตถ์ การพักผ่อน และการใช้เวลาว่าง การให้ความรู้ใหม่ ๆ ทางอาชีพ การให้ข่าวสารที่ ถูกต้อง และป้องกันการโฆษณาชวนเชื่อจากฝ่ายตรงกันข้าม (สันติ ยีรงค์ 2521 : 13) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษานั้น โรงเรียนไม่ควรมุ่งเฉพาะการให้การศึกษาแก่นักเรียน ในระบบโรงเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงประชาชนและบุคคลที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ในการเรียน ต้องออกกลางคัน (The Drop-Out) ให้มากด้วย (Harl. 1965 : 85 - 88)

ประสิทธิภาพและความสำเร็จของงานการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจะประสบผล

- มากน้อยในระดับใดนั้น สิ่งที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องคำนึงถึงก็คือ ความต้องการของประชาชนในชุมชน ว่าชุมชนมีความต้องการด้านใด มากน้อยเพียงใด ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องศึกษาลักษณะและ ความต้องการของชุมชน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัดงานบริการให้เป็นไปตามความต้องการของ ชุมชน ในเรื่องนี้ สุพิชญา ธีระกุล (สุพิชญา ธีระกุล 2520 : 55) ได้เสนอแนวความคิด เกี่ยวกับความต้องการของชุมชน ไว้ว่า

1. ชุมชนต้องการปรับปรุงสุขภาพอนามัยของตนและของชุมชน เพื่อต้องการการอยู่ดี

มีสุขภาพสมบูรณ์

2. ชุมชนต้องการปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพของครอบครัว ให้มีฐานะทางเศรษฐกิจ

ดีขึ้น เพื่อยกระดับการกินอยู่ให้สูงขึ้น มีการประกอบอาชีพที่มั่นคง

3. ผู้ชมต้องการรู้หนังสือ อ่านออกเขียนได้ สามารถติดตามข่าวสารการบ้านการเมือง สามารถเรียนรู้ต่อไปด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างอิสระและความมั่งคั่งจากการอ่านหนังสือ

4. ผู้ชมต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทั้งต้องการพักผ่อนที่ถูกต้อง และใช้เวลาว่างเพื่อเพิ่มพูนรายได้

5. ต้องการยกระดับบรณียัม เข้าถึงศิลปะ รู้จักตัดสินใจและวิเคราะห์คุณค่าความดี ความงาม รู้จักใช้ประโยชน์จากสื่อสารมวลชนให้คุ้มค่า

6. ผู้ชมต้องการฝึกฝนความสามารถ และประสิทธิภาพในการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากขึ้น

7. ผู้ชมต้องการสร้างไว้ซึ่งวัฒนธรรม ระบียบประเพณีอันดีงามของชาติและรักษาคุณลัทธิประเพณีชาติเดิมไว้ให้คงอยู่ตลอดไป

8. ผู้ชมต้องการจะปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและปลอดภัยในฐานะที่เป็นพลเมืองดีของสังคมประชาธิปไตย

ความต้องการดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการจัดทำหลักสูตร และการบริการผู้ชม เพื่อโรงเรียน จะได้มีโอกาสพัฒนาผู้ชมให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ชม อย่างไรก็ตาม โรงเรียนเป็นเพียงหน่วยหนึ่งที่จะส่งเสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้แก่ผู้ชม ฝ่ายแก้ปัญหาบางอย่างของผู้ชม และจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อผู้ชม เช่น กิจกรรมประเภทสร้างความรู้เข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ชม กิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาชีพแก่ผู้ชม สนับสนุนและร่วมมือกับผู้ชมจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณี และจัดให้โรงเรียนมีบทบาทเป็นสื่อกลางระหว่างส่วนราชการกับประชาชน (สามารถ รุญทอง และคนอื่น ๆ 2521 : 23 - 27)

การสัทธิโครงการบริการผู้ชมนอกจากจะมีประโยชน์โดยตรงกับทางโรงเรียนและผู้ชมแล้วยังทำให้เกิดผลดีแก่นักเรียนด้วย โดยให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่ง พระพรหมพิพิธกุลชัยพล (พระพรหม พิศุทธิกุลชัยพล 2518 : 45 - 46) ได้วางจุดหมายหมายของโครงการบริการผู้ชมไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กได้ทราบถึงการปรับปรุงด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น
2. เพื่อให้เด็กได้ช่วยเหลือร่วมมือปรับปรุงท้องถิ่นตามโครงการ

3. เพื่อให้เด็กได้ทราบถึงปัญหาและการแก้ไข ร่วมกับชุมชน

4. เพื่อให้เด็กได้เตรียมตัว เป็นตัวแทนที่ดีของชุมชนต่อไป

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริการชุมชน เมื่อโรงเรียนวางโครงการบริการชุมชนแล้ว ผู้ที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายก็คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยผู้บริหารและครู จะต้องทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ไปโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการส่งหนังสือแนะนำอาชีพ แนะนำสุขภาพ ที่คนในชุมชนต้องการ (เล่มศักดิ์ ภริมาโนชน 2523 : 11) และทั้งนี้ครูใหญ่ ต้องเป็นผู้ประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ตลอดจนเป็นผู้จัดกลุ่มผู้ร่วมงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วย (Williams. 1964 : 462) ซึ่งผู้บริหารจะปฏิบัติงานด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพ จะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจชุมชนทั้งทางด้านรูปแบบของความคิดของตัวบุคคลและองค์กรในชุมชน แล้วสามารถโน้มน้าวความคิดและการกระทำของชุมชนให้สัมพันธ์กับโรงเรียนได้ โดยอาศัยการประชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง มีความจริงใจ เข้าใจง่าย เร้าใจ และเหมาะสมกับความรู้สึกของประชาชน และเป็นการกระทำไปในทางสร้างสรรค์ (Gall. 1964 : 321) อย่างไรก็ตาม การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจะประสบผลตามความมุ่งหมายที่คาดหวังไว้ ควรพิจารณาการให้บริการด้วยหลักเกณฑ์สามประการ คือ ง่าย ประหยัด และปฏิบัติได้ (วายุ ๒ เป็น 2521 : 10)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

แม้ว่างานบริการชุมชนจะเป็นหน้าที่โดยตรงของโรงเรียนก็ตาม แต่ในอดีตที่ผ่านมา งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริการชุมชนของโรงเรียนโดยตรงยังไม่ปรากฏ ส่วนมากจะเป็นการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งงานบริการชุมชนก็เป็นงานส่วนหนึ่งในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั่นเอง

ลัมปิติ สัมกรภูมิ (ลัมปิติ สัมกรภูมิ 2513 : จ) ได้วิเคราะห์งานบริการบุคคลของ ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2513 พบว่าครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ทำการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนและจัดบริการชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำ

ต่อมา สันอง สุวรรณวงศ์ (สันอง สุวรรณวงศ์ 2519 : 97 - 101) ได้ศึกษา บทบาทและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาประจำบาลขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสงขลา โดยศึกษาจากกลุ่มกรรมการศึกษา สมาชิกสภาตำบล และประชาชนทั่วไป ในปี พ.ศ. 2519 พบว่ากลุ่มกรรมการศึกษาและกลุ่มของประชาชนต้องการให้โรงเรียนจัดสอน ผักผ่อน ประชาชนให้อ่านออกเขียนได้ดียิ่งขึ้น และในด้านปัญหาต่าง ๆ กลุ่มกรรมการศึกษา ต้องการให้นักเรียนได้ร่วมทำพิธีทางศาสนาในท้องถิ่น และกลุ่มของสมาชิกสภาตำบลและประชาชน ต้องการให้ครูออกเยี่ยมเยียนประชาชนและเป็นที่ปรึกษาชาวบ้าน และต้องการให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมของวัด อย่างใกล้ชิด ในปีเดียวกันนี้ ประจวบ ต่อตระกูล (ประจวบ ต่อตระกูล 2519 : 39 - 45) ทำการศึกษารายงานการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ซึ่งศึกษาจากทัศนคติของครูและประชาชน ปรากฏผลว่า ครูใหญ่ ยังปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับต่ำ ครูและประชาชนคาดหวังว่า ครูใหญ่ควรจะได้ดำเนินงานด้านนี้ให้ มากกว่าที่เคยปฏิบัติอยู่ โดยเฉพาะทางด้านการจัดให้มีการฝึกอบรม เกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่ ประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นงานบริการชุมชนของโรงเรียนโดยตรง

จิระ สิทธิ (จิระ สิทธิ 2519 : 86 - 87) ได้ทำการศึกษาวิสัย งานบริหาร การศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านสัมพันธ์ กับชุมชนในระดับต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ คือ โรงเรียนไม่ได้ประชุมชี้แจง เกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ ครูไม่มีโอกาสพบผู้ปกครองนักเรียน เพื่อ ให้คำแนะนำต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน และโรงเรียนไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าอาคาร สถานที่ของโรงเรียนตามความจำเป็น โรงเรียนยังขาดอุปกรณ์ที่จะใช้อำนวยประโยชน์ต่อชุมชน อีกมาก ทั้งยังไม่มีการประชุมสัมพันธ์เท่าที่ควร

ทณงศักดิ์ คุ่มไชนะ (ทณงศักดิ์ คุ่มไชนะ 2519 : 65 - 67) ได้ศึกษากิจกรรมและปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การศึกษาได้พบว่า การดำเนินงานของโรงเรียนชุมชน ในด้านการให้บริการความรู้แก่ประชาชน และปรับปรุงชุมชน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำ ส่วนการสังเกตกิจกรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีและร่วมมือกับฝ่ายอนามัย เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย และการปรับปรุงอนามัยเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย และการปรับปรุงอนามัยของชุมชนสอนวิชาชีพแก่ชุมชน การให้บริการด้านอาคารสถานที่ในการจัดพิธีต่าง ๆ ยังมีการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำเช่นกัน

วิสัน ลุมปาแฝด (วิสัน ลุมปาแฝด 2520 : 85 - 89) ทำการวิจัยเรื่องงานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม ในปี พ.ศ. 2520 จากการวิจัยพบว่า งานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา เน้นในการบริการด้านการศึกษามากที่สุด และด้านการเกษตรน้อยที่สุด อาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาคาดหวังว่า การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาควรให้การบริการเรียงตามลำดับจากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการศึกษา ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านการปกครอง และด้านการเกษตร ส่วนกลุ่มของสมาชิกสภาตำบลและประชาชน มีความคาดหวังว่า สถาบันอุดมศึกษา ควรบริการสังคมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านเกษตร ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว และด้านการปกครอง

ประสิทธิ์ เทียมเดช (ประสิทธิ์ เทียมเดช 2521 : 48 - 50) ได้ศึกษาการบริการชุมชนของวิทยาลัยครู ตามที่คณะของผู้บริหารการศึกษา ครู และผู้นำท้องถิ่น ในเขตการศึกษา 5 ในปี พ.ศ. 2521 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นได้รับการบริการจากวิทยาลัยครูมากกว่ากลุ่มของผู้บริหารและกลุ่มครู โดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่นได้รับบริการด้านพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพเป็นอันดับที่หนึ่ง และด้านอาคารสถานที่เป็นอันดับสุดท้าย ครูและผู้บริหารได้รับการบริการด้านส่งเสริมความรู้ทางวิชาการเป็นอันดับที่หนึ่ง และด้านอนามัยชีวิตและครอบครัวเป็นอันดับสุดท้าย

ส่วนทางด้านการบริการที่คาดหวัง พบว่าผู้นำท้องถิ่นต้องการการบริการด้านพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพเป็นอันดับที่หนึ่ง ส่วนผู้บริหารและครูต้องการ การบริการด้านส่งเสริมความรู้ทางวิชาการเป็นอันดับที่หนึ่ง

ชัชวาลย์ อำมาตย์ดี (ชัชวาลย์ อำมาตย์ดี 2521 : 52 - 70) ได้ศึกษางานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 8 ในปี พ.ศ. 2521 พบว่า การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8 ยังอยู่ในระดับต่ำ และพบว่าปัญหาในการให้บริการชุมชนนั้น เนื่องมาจากประชากรส่วนใหญ่อยู่กระจัดกระจายห่างกันออกไปยากแก่การติดต่อประสานงาน ปัญหาทางภูมิศาสตร์และการคมนาคม เพราะพื้นที่เป็นที่สูง เป็นภูเขา ถนนหนทางไปมาไม่สะดวก และที่สำคัญที่สุด คือ ความปลอดภัยจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

งานวิจัยในประเทศ

เบอร์ตัน (Burton. 1973 : 4596-A) ได้ศึกษาโครงการ บริการชุมชนของจูเนียร์วิทยาลัย (Junior College) ในรัฐอลาบามา ปี ค.ศ. 1973 พบว่า หัวหน้าฝ่ายบริหารมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อกิจกรรมการบริการชุมชน มีเพียงบางแห่งมีความรับผิดชอบเป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับรองลงไป ส่วนมากไม่มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับงานบริการชุมชนโดยเฉพาะ ซึ่งวิทยาลัยต้องช่วยตัวเองในด้านนี้ ในด้านนโยบายนั้น วิทยาลัยในอลาบามา ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของวิทยาลัยทั้งหมดที่ได้เขียนนโยบายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่อย่างไรก็ตาม อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็ว เพราะกิจกรรมการบริการชุมชนของวิทยาลัยต่าง ๆ ได้รับการปรับปรุงอยู่เสมอ ส่วนการดำเนินงานด้านบริการชุมชนนั้น วิทยาลัยมีวิธีการและกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และได้รับการส่งเสริมอย่างดี แต่ยังขาดการวัดผลประเมินผลเพื่อหาประสิทธิภาพของการให้บริการชุมชน

เบเคอรา (Becerra. 1974 : 6887-A) ได้ศึกษาถึงบทบาทของผู้บริหารการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชน พบว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาใด ๆ ที่เกี่ยวกับสถานศึกษานั้น ๆ ผู้บริหารและผู้แทนชุมชน ต้องร่วมมือกันและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษา ตามหน้าที่บทบาทและนโยบายที่ได้ตกลงกันไว้ และผู้บริหารจะต้องเข้าใจและสนใจเกี่ยวกับความแตกต่างของชุมชน

แมคคาเบ (McCabe. 1975 : 4171-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของมหาวิทยาลัยในเวอร์จิเนีย ในปี ค.ศ. 1975 พบว่า สมาชิกของชุมชนและมหาวิทยาลัย ต่างมีความเชื่อว่า ความร่วมมือกันในด้านปฏิบัติและการพึ่งพาอาศัยกัน เป็นสิ่งจำเป็น

ในการพัฒนาชุมชน และถ้ามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากเท่าไร โอกาสแห่งความสำเร็จของกลุ่มที่เป็นส่วนรวมก็มีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

สัมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร และไม่ใช่เกษตรกร ^{กรม} มีความต้องการที่จะรับบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน ^{ประจำ}
2. ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการที่จะให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน
3. กลุ่มผู้บริหาร-ครู และกลุ่มประชาชน มีความต้องการที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษา จัดบริการชุมชน แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

๒. กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครู ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา และประชาชนในจังหวัดเชียงราย โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 21 คน
2. ครู สุ่มจากครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทุกโรงเรียนในจังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนร้อยละ 10 ของครูทั้งหมด ในแต่ละโรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 101 คน

ตาราง 1 จำนวนผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แยกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวน				รวม
	ผู้บริหาร		ครู		
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
ลำปางพิทยาคม	1	1	176	18	19
ตำรวจราษฎร์สังเคราะห์	1	1	112	11	12
ดงมะดะวิทยาคม	1	1	29	3	4
เมืองราย	1	1	5	1	2
เวียงชัยวิทยาคม	1	1	29	3	4
ทุ่งก่อวิทยาคม	1	1	19	2	3
เชียงของวิทยาคม	1	1	38	5	6
บุญเรืองวิทยาคม	1	1	18	2	3

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวน				รวม
	ผู้บริหาร		ครู		
	ประจำกร	กลุ่มตัวอย่าง	ประจำกร	กลุ่มตัวอย่าง	
ป่าตอลวิทยาคม	1	1	26	3	4
แม่เปาวิทยาคม	1	1	20	2	3
เทิงวิทยาคม	1	1	102	10	11
ป่าแดดวิทยาคม	1	1	23	2	3
นครวิทยา	1	1	14	1	2
พานพิทยาคม	1	1	94	9	10
พานพิเภกพิทยา	1	1	34	3	4
เวียงป่าเป้าวิทยาคม	1	1	23	2	3
แม่เจดีย์วิทยาคม	1	-	18	2	2
แม่สรวยวิทยาคม	1	1	23	2	3
แม่จันวิทยาคม	1	1	99	10	11
สันจ้าววิทยาคม	1	1	22	2	3
แม่สายประสิทธิ์ศาสตร์	1	1	50	5	6
เชียงแสนวิทยาคม	1	1	34	3	4
รวม	22	21	1,018	101	122

3. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประจำชน ได้แก่ ประจำชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการดำเนินการดังนี้

3.1 สุ่มตัวอย่างจากแต่ละอำเภอ 11 อำเภอ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มมาเพียงร้อยละ 50 ของตำบลทั้งหมดในแต่ละอำเภอ ได้จำนวนตำบลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 44 ตำบล

3.2 สุ่มประชาชนโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากตำบลที่สุ่มได้ ในข้อ 3.1 ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนทั้งสิ้น 405 คน

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน แยกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวน			รวม
	ตำบลทั้งหมด	ตำบลที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง	ประชาชนที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง	
อำเภอเมือง	12	6	53	53
อำเภอพาน	12	6	60	60
อำเภอแม่จัน	8	4	37	37
อำเภอแม่สาย	5	3	27	27
อำเภอเชียงแสน	4	2	20	20
อำเภอเชียงของ	8	3	40	40
อำเภอเทิง	13	7	63	63
อำเภอป่าแดด	4	2	20	20
อำเภอเวียงป่าเป้า	8	3	40	40
อำเภอแม่สรวย	5	3	20	20
อำเภอเวียงชัย	5	3	25	25
รวม	84	44	405	405

– เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาร่วมครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการที่มีต่อการบริการผู้สูงอายุของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวนสองชุด ดังนี้ คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความต้องการที่มีต่อการบริการผู้สูงอายุของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำหรับผู้บริหาร และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความต้องการที่มีต่อการบริการผู้สูงอายุของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำหรับประชาชน

แบบสอบถามชุดที่ 1 แบ่งออกเป็นสามตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการที่มีต่อการบริการผู้สูงอายุ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในหกด้าน คือ

ด้านวิชาการ	จำนวน	10 ข้อ
ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	จำนวน	12 ข้อ
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	จำนวน	11 ข้อ
ด้านโภชนาการและอนามัย	จำนวน	10 ข้อ
ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมผู้สูงอายุ	จำนวน	9 ข้อ
ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	จำนวน	8 ข้อ

ในแต่ละข้อคำถาม ให้ผู้ตอบ ตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีตัวเลือกห้าอันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

กิจกรรมบริการชุมชน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์					
00. ให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียน					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งมีตัวเลือกให้เลือกรับรองช่อง คือ มีและไม่มี ถ้ามี ปัญหานั้นมีสาเหตุมาจากอะไร

ตัวอย่าง

0. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจาก ลักษณะวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

☐ มี

☐ ไม่มี

ถ้ามีสืบเนื่องจากสาเหตุอะไร

☐ ก. ในท้องถิ่นมีวัฒนธรรมประเพณีแตกต่างกัน

☐ ข. ครู อาจารย์ และผู้บริหารไม่เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น

☐ ค. ประชาชนไม่ยอมรับวิทยากรใหม่เพราะยึดถือประเพณีดั้งเดิม

☐ ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

แบบสอบถามชุดที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถาม สำหรับประชาชนเป็นผู้ตอบ แสดงความต้องการที่มีต่อการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็นสองตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการที่มีต่อการบริการชุมชน ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา แบบสอบถามตอนนี เหมือนกับตอนที่ 2 ของแบบสอบถามชุดที่ 1 ทุกประการ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน และงานพัฒนาชุมชนของประเทศไทย
แล้วนำปัญหาที่โรงเรียนมัธยมศึกษา ควรจะให้บริการและช่วยเหลือ มาแบ่งออกเป็นด้าน ๆ เพื่อ
สร้างข้อคำถามในแต่ละด้าน
2. ศึกษางานวิจัยของ วิสัน จุมปาแปต และ ประสิทธิ์ เทียมเดช เพื่อเป็นแนวทาง
ในการเขียนข้อคำถาม
3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด และการสัมภาษณ์ จาก
ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน
บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา แล้วนำปัญหาและสาเหตุของปัญหาทั้งหมด มาประมวลผลเป็น
หมวดหมู่ เพื่อสร้างข้อคำถาม
4. นำข้อคำถามที่เขียนในรูปของแบบสอบถามประมาณค่า ไปหาคุณภาพเครื่องมือด้าน
ความเที่ยงตรง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขสำนวน และพิจารณาความเหมาะสมของ เนื้อหา
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทำการทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับ
ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครู และประชาชน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำแบบสอบถามนั้นมาคำนวณ
หาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ 0.91

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจาก สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัดเชียงราย ผู้บริหาร ครูใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา และประชาชน ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง โดยแจกแจกตาม
กลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่แจกให้แก่กลุ่มตัวอย่าง และจำนวนที่ได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่แจก	จำนวนที่ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
ผู้บริหาร	22	21	95.46
ครู	101	101	100.00
เกษตรกร	220	215	97.73
ไม่ใช่เกษตรกร	220	190	86.36
รวม	563	527	93.61

ลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล

- เมื่อรวบรวมแบบสอบถามจาก ผู้บริหาร ครู และประชาชนทั้งหมดแล้ว ได้แยกแบบสอบถาม โดยแยกตามลักษณะภาพของผู้ตอบ ที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1
- ตรวจสอบพิจารณาให้คะแนนเฉพาะแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีเกณฑ์การตัดสินให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน
- หาค่าสถิติพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการที่ผู้ต้องการบริการชุมชน ในแต่ละด้านทั้งหกด้านของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และไม่ใช่เกษตรกร ซึ่งได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2

4. เปรียบเทียบความต้องการที่มีต่อการบริการชุมชน ของเกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร โดยใช้สถิติ ค่าวิกฤต $t(t\text{-test})$

5. เปรียบเทียบความต้องการที่มีต่อการบริการชุมชน ของผู้บริหาร และครู โดยใช้สถิติ ค่าวิกฤต $t(t\text{-test})$

6. เปรียบเทียบความต้องการที่มีต่อการบริการชุมชน ของกลุ่มผู้บริหาร-ครู และกลุ่มประชาชน โดยใช้สถิติค่าวิกฤต $t(t\text{-test})$

7. หาค่าร้อยละของผู้บริหาร และครู ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากแบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 3 เพื่อสรุป ปัญหา

8. หาค่าร้อยละของผู้บริหาร และครู ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา ในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากแบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 3 เพื่อสรุปสาเหตุของปัญหา

— สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าร้อยละ

1.2 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 45)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความแปรปรวน (S^2) โดยใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 64)

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ค่าความแปรปรวน
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคู่ เพื่อทดสอบสมมติฐาน
 โดยใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤติ t
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2
 S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2
 N_1, N_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2
 df แทน Degree of freedom

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Coefficient Alpha) โดยใช้สูตร (Cronbach. 1970 : 161)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{ES_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งชุด
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนจากกลุ่มตัวอย่างที่ 2
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
N_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
N_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
df	แทน	Degree of freedom

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แยกวิเคราะห์ และเสนอข้อมูลให้ทราบเป็นตอน ๆ ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ของความต้องการที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดบริการชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการที่จะรับบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาระหว่างเกษตรกร กับผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการ ที่จะให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างผู้บริหาร กับครู

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการ ที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดบริการชุมชนระหว่างกลุ่มผู้บริหาร -ครู และกลุ่มประชาชน

ตอนที่ 5 หาค่าร้อยละของจำนวนผู้บริหาร และครูที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 6 หาค่าร้อยละของจำนวนผู้บริหาร และครูที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ของความต้องการที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดบริการชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อความสะดวกในการแปลความหมาย จึงได้กำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยและความหมายของช่วงคะแนนเฉลี่ยนั้น ๆ ไว้ดังนี้

ข้อความใดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ น้อยที่สุด

ข้อความใดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ น้อย

ข้อความใดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ ปานกลาง

ข้อความใดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ มาก

ข้อความใดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ มากที่สุด

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการ ที่จะให้โรงเรียน
มัธยมศึกษาจัดบริการชุมชนของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และไม่ใช่วิทยากร

กิจกรรมบริการชุมชน	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ใช่ เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านวิชาการ	4.47	1.33	4.51	1.22	4.29	1.29	4.46	1.04
ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	4.39	.87	4.49	1.06	4.77	1.27	4.73	1.11
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.63	1.00	3.74	.96	3.72	1.24	3.82	1.07
ด้านโภชนาการและอนามัย	3.67	1.01	3.65	.81	3.92	.97	3.99	1.92
ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน	3.94	.83	3.73	.75	3.72	1.07	3.75	.89
ด้านการบริการอาคารสถานที่และ วัสดุอุปกรณ์	3.10	.95	2.86	.82	2.74	1.09	2.82	1.00

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารมีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน เกือบทุกด้าน
อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งมีความต้องการ ในระดับ
ปานกลาง

ครู มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ด้านวิชาการ ในระดับมากที่สุด ส่วนด้าน
เศรษฐกิจและอาชีพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านโภชนาการและอนามัย ด้านการช่วยเหลือกิจกรรม
ชุมชน ในระดับมาก ส่วนด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ในระดับปานกลาง

เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ด้านเศรษฐกิจ
และอาชีพ ในระดับมากที่สุด ด้านวิชาการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านโภชนาการและอนามัย ด้าน
การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน ในระดับมาก สำหรับด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ใน
ระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการ ที่มีต่อการบริการชุมชน ในแต่ละด้าน ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสี่กลุ่ม พบว่า ในด้านวิชาการ กลุ่มครู มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มผู้บริหาร เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการในด้านนี้ ระดับมาก

ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู มีความต้องการในด้านนี้ ระดับมาก

ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านโภชนาการและอนามัย ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชนในด้านนี้ ระดับมาก

ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชนในด้านนี้ ระดับปานกลาง

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการ ที่จะให้โรงเรียน
มัธยมศึกษาจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และไม่ใช่เกษตรกร ในด้านวิชาการ

กิจกรรมบริการชุมชนด้านวิชาการ	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ใช่เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ให้โรงเรียนจัดการศึกษาผู้ใหญ่สำหรับ ประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบ โรงเรียน	4.43	.60	4.26	.90	4.05	1.01	4.32	.85
2. ให้โรงเรียนส่งครูอาจารย์ไปสอนใน สถานศึกษาอื่น ๆ ในชุมชน ตามโอกาส อันควร เช่น ช่วยสอนในโรงเรียน พระปริยัติธรรม	3.43	.98	3.37	1.04	3.38	1.09	3.36	1.07
3. ให้โรงเรียนบริการยืมสารานุกรม ปัจจุบันในรูปแบบของสิ่งพิมพ์	3.48	.81	3.79	.92	3.74	1.07	3.65	1.05
4. ให้โรงเรียนเผยแพร่และให้ความรู้ เกี่ยวกับกฎหมายที่สำคัญสำหรับ ประชาชน เช่น กฎหมายที่ดิน	3.62	1.16	3.77	1.04	4.25	.92	4.02	1.09
5. ให้โรงเรียนจัดทำต้นตำรับร่วมกัน ระหว่าง ครู นักเรียน ประชาชน	3.05	.86	3.27	1.02	3.48	1.42	3.58	1.12
6. ให้โรงเรียนเผยแพร่และให้ความรู้ เกี่ยวกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	4.05	1.12	4.12	.89	4.15	.96	4.25	.89
7. ให้โรงเรียนเชิญชวนประชาชนเข้าชม และเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่ โรงเรียนจัดขึ้น	4.14	1.01	4.12	.85	3.60	1.06	3.93	.99

ตาราง 5 (ต่อ)

กิจกรรมบริการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวิชาการ	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ไป เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
8. ให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชน ใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียน	3.38	1.32	3.52	1.12	3.34	1.18	3.67	1.17
9. ให้โรงเรียนจัดสร้างที่อ่านหนังสือพิมพ์ สำหรับประชาชน	2.76	1.22	3.24	1.13	3.47	1.22	3.68	1.11
10. ให้ครูอาจารย์ของโรงเรียนเป็นที่ ปรึกษาทางวิชาการแก่ประชาชน ในท้องถิ่น	4.05	.63	4.00	.84	3.78	1.10	3.75	.97

จากตาราง 5 แสดงว่า ในด้านวิชาการ ผู้บริหารมีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับมากในเรื่อง การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็น การให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย การเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการและการให้ครู อาจารย์ เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่ประชาชน ส่วนเรื่องอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ครู มีความต้องการให้โรงเรียนบริการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกือบทุกเรื่อง ในระดับมาก ยกเว้นเรื่อง การให้ครู อาจารย์ ออกไปสอนนอกสถานที่ การจัดทัศนศึกษาร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ประชาชน และการจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์แก่ประชาชน ซึ่ง เป็นความต้องการในระดับปานกลาง

เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับมากในเรื่อง การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ การบริการข่าวสาร การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็น การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย การเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ

และการให้ครู อาจารย์ เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่ประชาชน ส่วนเรื่องอื่น ๆ อยู่ในระดับ
ปานกลาง

ผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน เกือบทุกเรื่อง อยู่ใน
ระดับมาก ยกเว้นการให้ครู อาจารย์ ไปสอนนอกสถานที่ ซึ่งเป็นความต้องการในระดับปานกลาง

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการ ที่จะให้โรงเรียน
มัธยมศึกษาจัดบริการชุมชน ของผู้บริหาร ครู / ภารตกร และไม่ใช่ ภารตกร ในด้านเศรษฐกิจ
และอาชีพ

กิจกรรมบริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	ผู้บริหาร		ครู		ภารตกร		ไม่ใช่ ภารตกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ การสหกรณ์	4.10	.94	4.10	.87	4.01	.97	3.85	1.07
2. ให้โรงเรียนเป็นผู้ประสานในการ ก่อตั้งกลุ่มอาชีพหรือสหกรณ์	3.81	1.17	3.62	1.10	3.67	1.15	3.67	1.03
3. ให้โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ เครื่องมือการเกษตรสมัยใหม่	3.81	1.21	3.87	1.06	4.13	1.01	4.04	.92
4. ให้โรงเรียนจัดอบรมวิชาชีพระ ประชาชน	3.72	.78	3.74	1.02	3.91	1.12	4.02	.97
5. ให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการแสดงและ ประกวดผลิตภัณฑ์จากการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมของประชาชนใน ท้องถิ่น	3.38	1.02	3.77	.88	3.91	1.04	3.85	1.00
6. ให้โรงเรียนจัดอบรมเพื่อแนะนำการ ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน ตาม สภาพของท้องถิ่น	3.29	1.01	3.59	1.00	3.75	1.03	3.77	.94
7. ให้โรงเรียนศึกษาสภาพเศรษฐกิจ การหารายได้ และปัญหาต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อนำเสนอแก่หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น	3.29	1.19	3.31	1.07	3.94	1.08	3.89	.95

ตาราง 6 (ต่อ)

กิจกรรมบริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ใช่เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
8. ให้โรงเรียนแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับการซื้อ-ขายเพื่อป้องกัน การเอาเปรียบจากพ่อค้า	4.10	.83	3.92	1.09	4.22	1.04	4.24	.95
9. ให้โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีใน ท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์	4.14	.96	4.07	.94	4.30	.87	4.32	.85
10. ให้โรงเรียนแนะนำและให้ความรู้ เกี่ยวกับแหล่งเงินทุนและสินเชื่อแก่ เกษตรกร	3.00	1.09	3.41	.95	3.65	1.11	3.59	1.08
11. ให้โรงเรียนเผยแพร่และให้ความรู้ เกี่ยวกับการใช้เวลาว่างเพื่อเพิ่มทุน รายได้	3.76	1.20	3.80	1.01	4.17	.87	4.08	.88
12. ให้ครู อาจารย์ ส่วยวิชาเกษตรกรรม ออกพบปะเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	4.33	1.11	3.98	1.08	4.08	.98	4.02	.87

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ในด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ผู้บริหาร มีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการชุมชน ในระดับมาก ในเรื่อง การให้ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์ การให้โรงเรียนเป็นผู้นำชุมชนในการตั้งกลุ่มอาชีพ การให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือการเกษตรสมัยใหม่ การจัดอบรมวิชาชีพ การให้ความรู้เกี่ยวกับการซื้อขาย การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การให้

ความรู้เกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และการให้ครู อาจารย์ ส่วยเกษตรกรออกมาพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้กับเกษตรกร ส่วนเรื่องอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ครู มีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการชุมชน ทั่วทุกเรื่องในระดับมาก ยกเว้นเรื่อง การให้โรงเรียนศึกษาสภาพเศรษฐกิจ รายได้ และปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อนำเสนอหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน และการแนะนำแหล่งเงินทุน สินเชื่อแก่เกษตรกร ซึ่งเป็นความต้องการในระดับปานกลาง

กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียน บริการชุมชน ทุกเรื่อง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการ ที่จะให้โรงเรียน
มัธยมศึกษาสัทธิการชุมชน ของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และไม่ใช่เกษตรกร ในด้านสังคม
และวัฒนธรรม

กิจกรรมบริการชุมชนด้านสังคมและวัฒนธรรม	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ใช่เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ให้โรงเรียนเป็นผู้นำในการต่อต้าน อบายมุข เช่น ยาเสพติด การพนัน	4.52	.86	4.25	.79	4.30	1.26	4.57	.81
2. ให้โรงเรียนฝึกอบรมเยาวชนให้เห็น คุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.14	.72	4.26	.80	4.16	.90	4.35	.75
3. ให้โรงเรียนสัทธิการค้การ อันเป็น การเผยแพร่วัฒนธรรมไทย	4.10	.70	4.14	.78	3.87	1.00	4.16	.83
4. ให้โรงเรียนแนะนำและให้ความรู้ใน ด้านกฎหมาย วัฒนธรรม ศิลธรรม ในการครองเรือนแก่ประชาชน	3.72	.85	3.88	.88	3.95	1.18	4.06	.89
5. ให้โรงเรียนจัดฝึกอบรมเยาวชนเพื่อ เป็นผู้นำในการพัฒนาสังคมในท้องถิ่น	3.81	1.12	3.98	.86	4.07	.92	4.03	.91
6. ให้โรงเรียนเป็นศูนย์รวบรวมศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อสะดวก ในการศึกษาค้นคว้า ของผู้ที่สนใจ	3.57	1.03	3.96	.73	3.68	1.08	3.90	.93
7. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ วิทยาการใหม่ ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการ ดำรงชีวิตประจำวัน	3.90	.94	4.03	.75	3.86	1.02	3.92	1.01

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรมบริการชุมชนด้านสังคมและวัฒนธรรม	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ใช่เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
8. ให้โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นการ เสริมสร้างความสามัคคีในหมู่ประชาชน	3.95	.59	4.00	.81	4.09	1.03	4.13	1.24
9. ให้โรงเรียนจัดพิธี "อุปสมบทหมู่" ให้แก่เด็กเรียนที่มีความประสงค์จะ อุปสมบท ในระยะปิดภาคฤดูร้อน	3.38	1.07	3.37	1.25	3.33	1.25	3.56	1.23
10. ให้โรงเรียนจัดอบรมและเผยแพร่ ความรู้ในด้านการป้องกันและรักษา ความปลอดภัยของท้องถิ่น เช่น การดับเพลิง	3.33	.73	3.24	1.73	3.87	1.10	4.09	.96
11. ให้โรงเรียนร่วมกันทางวัดจัดกิจกรรม ที่เป็นการพัฒนาจิตใจของคนในท้องถิ่น	3.67	1.02	3.86	.94	3.76	1.09	3.93	.99

จากตาราง 7 แสดงว่า ในด้านสังคมและวัฒนธรรม ผู้บริหารมีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการชุมชน ในระดับมากที่สุด ในเรื่อง การให้โรงเรียนเป็นผู้นำในการต่อต้านอบายมุข ส่วนเรื่องให้ผู้บริหารมีความต้องการในระดับมาก ได้แก่ เรื่องการฝึกอบรมเยาวชนให้มองเห็นคุณค่าวัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดนิทรรศการวัฒนธรรมไทย การให้ความรู้ในการครองเรือน การฝึกอบรมเยาวชนให้เป็นผู้ว่า ให้โรงเรียนเป็นศูนย์รวบรวมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ การให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคี และการให้โรงเรียนร่วมกับวัดจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจของประชาชน ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีความต้องการ ในระดับปานกลาง

ครู มีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการชุมชน เกือบทุกเรื่องอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่อง การให้โรงเรียนจัดอุปถัมภ์ดูแลนักเรียน และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันรักษาความปลอดภัยของท้องถิ่น ซึ่งเป็นความต้องการในระดับปานกลาง

เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน เกือบทุกเรื่อง ในระดับมาก ยกเว้น เรื่องการให้โรงเรียนจัดอุปถัมภ์ดูแลนักเรียน ซึ่งเป็นความต้องการในระดับปานกลาง

ผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ในเรื่องการให้โรงเรียนเป็นผู้นำในการต่อต้านอบายมุข ในระดับมากที่สุด ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีความต้องการในระดับมาก

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการ ที่ทำให้โรงเรียน
มัธยมศึกษาจัดบริการชุมชน ของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และไม่ใช่เกษตรกร ในด้านโภชนาการ
และอนามัย

กิจกรรมบริการชุมชน ด้านโภชนาการและอนามัย	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ใช่ เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้และวิธีการ การป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ	3.90	.89	4.10	.84	4.23	.87	4.26	.88
2. ให้โรงเรียนเป็นผู้ประสานงานกับ หน่วยงานอนามัยในการฉีดวัคซีน ป้องกันโรค แก่ประชาชน	3.67	.91	3.83	.91	4.26	.90	4.26	.88
3. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ การรักษาความสะอาดภายในบ้านให้ ถูกต้องตามหลักอนามัย	4.05	.86	3.93	.80	4.19	.95	4.20	.83
4. ให้โรงเรียนรณรงค์และเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว	3.52	1.21	3.50	.93	3.54	1.11	3.69	1.92
5. ให้โรงเรียนสัปดาห์เกี่ยวกับการเลี้ยงดู ทารก แก่ประชาชน	3.19	1.37	3.11	1.00	3.23	1.24	3.28	1.94
6. ให้โรงเรียนสนับสนุนและร่วมมือกับ ประชาชนในการรักษาความสะอาดของ ชุมชน	4.14	.91	3.71	.83	3.94	.93	4.13	1.34
7. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ การรักษาอาหาร คุณค่าอาหาร และ การปรุงอาหารอย่างถูกหลักอนามัย	4.14	.85	3.81	.84	4.13	.93	4.08	.93

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรมบริการชุมชน ด้านโภชนาการและอนามัย	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ใช่เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	X
8. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาโรคระบาด ต่าง ๆ ที่มักจะเกิดขึ้นในชุมชน	3.76	.99	3.76	.85	4.20	.87	4.19	1.41
9. ให้ครู อาจารย์ของโรงเรียนเป็นที่ ปรึกษาและแนะนำแหล่งบริการเกี่ยวกับ สุขภาพอนามัยแก่ประชาชน	3.48	.98	3.55	.92	3.63	1.00	3.94	1.53
10. ให้โรงเรียนจัดอบรมและให้ความรู้แก่ ประชาชน เกี่ยวกับการ ปฐมนิเทศ	3.38	1.32	3.25	1.01	3.88	.97	3.89	1.67

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ด้านโภชนาการและอนามัย ผู้บริหาร มีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการชุมชน ในเกือบทุกเรื่องในระดับมาก ยกเว้น เรื่องการจัดอบรมวิธีการเลี้ยงดูทารกให้แก่ประชาชน การให้ครูอาจารย์ เป็นที่ปรึกษา แนะนำแหล่งบริการสุขภาพอนามัย และ การจัดอบรมเกี่ยวกับการปฐมนิเทศ ซึ่งเป็นความต้องการในระดับปานกลาง

ครู มีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการชุมชน เกือบทุกเรื่องในระดับมาก ยกเว้น การจัดอบรมวิธีการเลี้ยงดูทารกแก่ประชาชน การจัดอบรมเกี่ยวกับการปฐมนิเทศ ซึ่งเป็นความต้องการในระดับปานกลาง

เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน เกือบทุกเรื่องในระดับมาก ยกเว้น เรื่องการจัดอบรมวิธีการเลี้ยงดูทารกแก่ประชาชน ซึ่งเป็นความต้องการในระดับปานกลาง

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการ ที่จะให้โรงเรียน
มัธยมศึกษาจัดบริการชุมชน ของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และไม่ใช่วิชากร ในด้านการช่วยเหลือ
กิจกรรมชุมชน

กิจกรรมบริการชุมชน ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ใช่ เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ให้โรงเรียนเข้ามีส่วนร่วมในประเพณี ต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น ประเพณี ลอยกระทง แห่เทียนพรรษา	4.62	.50	4.40	.72	3.98	1.07	4.11	.93
2. ให้โรงเรียนจัดครูและนักเรียนเข้าร่วม ในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น พัฒนาวัด โรงพยาบาล	4.52	.60	4.08	.78	3.81	1.30	4.10	.88
3. ให้โรงเรียนมีส่วนช่วยเหลือในการจัด อบรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ส่งครูไป เป็นวิทยากรการอบรมลูกเสือชาวบ้าน	3.67	1.11	3.31	1.11	3.65	1.12	3.57	1.12
4. ให้โรงเรียนมีส่วนร่วมกับผู้เฒ่าท้องถิ่น ในการวางแผนพัฒนาและแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นในท้องถิ่น	3.72	1.06	3.61	.91	3.60	1.00	3.64	.98
5. ให้โรงเรียนจัดกิจกรรมอาสาพัฒนา ชุมชนให้แก่นักเรียน	3.57	1.16	3.59	1.00	3.61	1.08	3.71	1.04
6. ให้โรงเรียนมีบทบาทในการขอความ ร่วมมือจากเอกชน เพื่อยืมยืมจาก เครื่องอุปโภคบริโภคไปช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ	3.76	1.04	3.54	.97	3.91	1.09	3.74	1.04

ตาราง 9 (ต่อ)

กิจกรรมบริการชุมชน ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ใช่เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
7. ให้โรงเรียนเป็นผู้นำในการจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน	4.57	.60	3.99	3.91	3.93	1.01	3.92	.91
8. ให้ครู อาจารย์ของโรงเรียนออกเยี่ยมเยียนประชาชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนและช่วยเหลือกิจกรรมบางอย่างของประชาชน เช่น ช่วยงานศพ งานทำบุญต่าง ๆ	4.14	1.11	3.82	.82	3.77	1.08	3.74	1.09
9. ให้โรงเรียนเป็นสื่อกลางที่จะนำความช่วยเหลือจากหน่วยราชการไปสู่ประชาชน	3.86	1.15	3.78	.91	3.94	1.02	4.03	.96

จากตาราง 9 แสดงว่า ในด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน ผู้บริหาร มีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการชุมชน ระดับมากที่สุด ในเรื่อง การให้โรงเรียนเข้าร่วมในประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น การจัดการ นักเรียนเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และการให้โรงเรียนเป็นผู้นำในการจัดการแข่งขันกีฬา ของชุมชน ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีความต้องการในระดับมาก

ครู มีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการชุมชน เกือบทุกเรื่อง ในระดับมาก ยกเว้น การให้ครู อาจารย์ ออกไปช่วยเหลือในการอบรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งเป็นความต้องการในระดับปานกลาง

เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ทุกเรื่อง อยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการ ที่จะให้โรงเรียน
มัธยมศึกษาจัดบริการชุมชน ของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และไม่ใช่เกษตรกร ในด้านการ
บริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

กิจกรรมบริการชุมชนด้านการ บริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ใช่ เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ให้ประชาชนใช้สนามกีฬาของโรงเรียน เพื่อจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน	4.48	.81	4.16	.89	3.91	.99	4.07	.94
2. อนุญาตให้หน่วยราชการและประชาชน ใช้อาคารของโรงเรียนเป็นที่ประชุม ปรึกษาหารือเป็นครั้งคราว	4.20	.81	3.88	.92	3.63	.88	3.65	.98
3. อนุญาตให้ประชาชนใช้อาคารของ โรงเรียนเป็นที่พักผ่อน เมื่อประชาชน ประสบกับธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย	3.81	1.24	3.67	1.04	3.65	1.28	3.63	1.12
4. ให้โรงเรียนจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ในบริเวณโรงเรียนสำหรับการพักผ่อน ของประชาชน	3.76	1.18	3.05	1.24	3.07	1.32	3.06	1.26
5. อนุญาตให้ประชาชนใช้ประปาหรือบ่อน้ำ ของโรงเรียน เมื่อชุมชนเกิดการ ขาดแคลน	3.76	1.12	3.60	1.01	3.44	1.23	3.66	1.10
6. ให้ชุมชนยืมวัสดุอุปกรณ์บางอย่างของ โรงเรียนเพื่อนำไปใช้ในกิจกรรม ส่วนรวมของชุมชน เช่น ให้ยืมโต๊ะ ม้านั่ง อุปกรณ์กีฬา	3.57	1.33	3.48	1.06	3.20	1.27	3.40	1.20

ตาราง 10 (ต่อ)

กิจกรรมบริการชุมชนด้านการ บริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	ผู้บริหาร		ครู		เกษตรกร		ไม่ใช่ เกษตรกร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
7. ให้โรงเรียนบริการเครื่องมือบางอย่าง เพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น บริการเครื่องตัดหญ้า	3.62	1.24	3.25	.96	3.17	1.20	3.34	1.21
8. ให้หน่วยราชการและชุมชนได้รับ ประโยชน์จากการใช้อุปกรณ์บางอย่าง ที่ไม่มีโดยทั่วไปในชุมชน เช่น อนุญาต ให้ไปเครื่องโรเฝียวตามโอกาสอันควร	3.81	1.17	3.56	.93	3.33	1.10	3.45	1.08

จากตาราง 10 แสดงว่า ในด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารมีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ทุกเรื่อง อยู่ในระดับมาก

ครู มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน เกือบทุกเรื่อง อยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่องการจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในโรงเรียน การให้ชุมชนยืมวัสดุอุปกรณ์ และการให้โรงเรียนบริการเครื่องมือบางอย่าง เพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นความต้องการในระดับปานกลาง

เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ระดับมากในเรื่องความต้องการใช้สนามกีฬาโรงเรียน การใช้อาคารของโรงเรียนเป็นที่ประชุมเป็นครั้งคราว และการใช้อาคารของโรงเรียนเป็นที่พักพิงเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีความต้องการในระดับปานกลาง

ผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ระดับมากในเรื่องความต้องการใช้สนามกีฬาของโรงเรียน การใช้อาคารของโรงเรียนเป็นที่ประชุม เป็นครั้งคราว การใช้อาคารของโรงเรียนเป็นที่พักพิงเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ และต้องการใช้อบอุ่นหรือประปาของโรงเรียน ในยามที่ชุมชนขาดแคลนน้ำ ส่วนเรื่องอื่น ๆ เป็นความต้องการในระดับ ปานกลาง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการที่จะรับบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่าง
เกษตรกร กับ ผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร

ตาราง 11 เปรียบเทียบความต้องการ ที่จะรับบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่าง
เกษตรกร กับ ผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ในกิจกรรมบริการชุมชนด้านต่าง ๆ

กิจกรรมบริการชุมชน	เกษตรกร		ไม่ใช่เกษตรกร		df	t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
ด้านวิชาการ	4.29	8.93	4.46	.97	384	0.5396
ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	4.77	5.47	4.73	8.63	361	0.1503
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.72	13.85	3.82	11.69	404	0.2818
ด้านโภชนาการและอนามัย	3.92	4.47	3.99	7.68	353	0.2829
ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน	3.72	4.10	3.75	6.08	372	0.1328
ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	2.74	12.23	2.82	9.22	404	0.2464
ความต้องการรวมทุกด้าน	3.81	10.37	3.72	9.84	401	0.2846

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 11 พบว่า ในแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน ความต้องการ
ที่มีต่อการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่าง เกษตรกรกับผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการ ที่จะให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่าง
ผู้บริหาร กับครู

ตาราง 12 เปรียบเทียบความต้องการ ที่จะให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่าง
ผู้บริหาร กับ ครู ในกิจกรรมบริการชุมชนด้านต่าง ๆ

กิจกรรมบริการชุมชน	ผู้บริหาร		ครู		df	t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
ด้านวิชาการ	4.47	3.82	4.51	5.86	34	0.0817
ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	4.39	4.21	4.49	8.36	39	0.1879
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.69	6.54	3.74	5.73	28	0.1813
ด้านโภชนาการและอนามัย	3.67	2.19	3.65	2.30	29	0.0561
ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน	3.94	11.24	3.73	10.37	28	0.2630
ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	3.10	7.27	2.86	4.25	25	0.3852
ความต้องการรวมทุกด้าน	3.79	4.37	3.75	7.04	36	0.4560

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 12 พบว่า ในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน ความต้องการที่มีต่อ
การบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ของผู้บริหารกับครู ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการ ที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดบริการชุมชน ระหว่างกลุ่ม
ผู้บริหาร-ครู กับกลุ่มประชาชน

ตาราง 13 เปรียบเทียบความต้องการ ที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษา จัดบริการชุมชน ระหว่าง
กลุ่มผู้บริหาร-ครู กับกลุ่มประชาชน ในกิจกรรมบริการชุมชนด้านต่าง ๆ

กิจกรรมบริการชุมชน	กลุ่มผู้บริหาร-ครู		กลุ่มประชาชน		df	t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
ด้านวิชาการ	4.50	6.12	4.37	9.85	251	0.4763
ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	4.47	11.98	4.75	8.76	178	0.8089
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.71	4.58	3.77	3.96	190	0.2758
ด้านโภชนาการและอนามัย	3.65	1.35	3.95	1.87	246	2.3956*
ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน	3.66	4.67	3.63	4.51	201	0.1350
ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	2.90	5.71	2.78	8.57	240	0.4603
ความต้องการรวมทุกด้าน	3.76	5.38	3.84	4.41	187	0.3412

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 13 พบว่า ด้านวิชาการ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านสังคม
และวัฒนธรรม ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ และ
รวมทุกด้าน ความต้องการที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดบริการชุมชน ระหว่างกลุ่มผู้บริหาร-ครู
กับกลุ่มประชาชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านโภชนาการ
และอนามัย ความต้องการที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดบริการชุมชน ระหว่างกลุ่มผู้บริหาร-ครู
กับกลุ่มประชาชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 หาค่าร้อยละของจำนวนผู้บริหาร และครู ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน
การดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 14 ค่าร้อยละของจำนวนผู้บริหาร และครู ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน
การดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ปัญหา	ค่าร้อยละของผู้บริหารและครู		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม
1. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากลักษณะวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น	23.81	49.50	45.80
2. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น	71.73	70.30	70.49
3. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากงบประมาณในการดำเนินงาน	95.24	92.08	92.62
4. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากบุคลากรในการดำเนินงาน	95.24	92.08	92.62
5. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากขาดสวัสดิภาพและความปลอดภัยใน การดำเนินงาน	23.81	51.49	56.44
6. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากความร่วมมือของประชาชน	71.43	78.22	77.05
7. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพภายในโรงเรียน	51.14	83.17	78.69
8. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพอาคารสถานที่	77.67	79.21	77.05
9. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน	90.48	90.10	90.16
10. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ	47.62	79.21	73.77

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการ
ดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ปัญหาที่เกิดจากงบประมาณในการดำเนินงาน
ปัญหาที่เกิดจากบุคลากรในการดำเนินงาน ปัญหาที่เกิดจากสภาพวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน ปัญหาที่
เกิดจากสภาพอาคารสถานที่ของโรงเรียน ปัญหาที่เกิดจากสภาพภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น และปัญหาที่
เกิดจากความร่วมมือของประชาชน

กลุ่มครู ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ปัญหาที่เกิดจากงบประมาณในการดำเนินงาน ปัญหาที่เกิดจากบุคลากรในการดำเนินงาน ปัญหาที่เกิดจากสภาพวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน และปัญหาที่เกิดจากสภาพภายในของโรงเรียน

เมื่อพิจารณาจากผลรวม ของความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่า ผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ปัญหาที่เกิดจากงบประมาณในการดำเนินงาน ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากบุคลากรในการดำเนินงาน ปัญหาที่เกิดจากสภาพวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน และปัญหาที่เกิดจากสภาพภายในของโรงเรียน

ตอนที่ 6 ค่าร้อยละของจำนวนผู้บริหารและครู ที่แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิด
ปัญหาในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 15 แสดงค่าร้อยละของจำนวนผู้บริหาร และครู ที่แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสาเหตุ
ที่ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ปัญหา	สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา	ร้อยละ
1. ปัญหาที่เกิดจากลักษณะ วัฒนธรรมประเพณี ของท้องถิ่น	- ในท้องถิ่นมีวัฒนธรรมประเพณีแตกต่างกัน	18.85
	- ครู อาจารย์ และผู้บริหารไม่เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น	9.02
	- ประชาชนไม่ยอมรับวิทยากรใหม่เพราะยึดถือประเพณี ดั้งเดิม	25.41
2. ปัญหาที่เกิดจาก สภาพภูมิศาสตร์ใน ท้องถิ่น	- ชุมชนอยู่กระจัดกระจาย ห่างไกลกันยากแก่การติดต่อ	40.98
	- การคมนาคมใช้ได้ในช่วงฤดูกาล	31.15
	- ชุมชนบางแห่งอยู่ในเขตอันตรายจากผู้ก่อการร้าย คอมมิวนิสต์	34.43
3. ปัญหาที่เกิดจาก งบประมาณ	- ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานเลย	37.71
	- งบประมาณในการดำเนินงานมีไม่เพียงพอ	45.90
	- การเบิกจ่ายเงินบำรุงการศึกษาเพื่อดำเนินงานด้านนี้ ทำได้ยาก	45.08
4. ปัญหาที่เกิดจาก บุคลากร	- บุคลากรมีไม่เพียงพอ	44.26
	- ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะอย่างทางด้านวิชาชีพ	55.74
	- ครู อาจารย์มีเวลาไม่เพียงพอสำหรับงานด้านนี้	57.38

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหา	สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา	ร้อยละ
5. ปัญหาที่เกิดจากการขาดสวัสดิภาพและความปลอดภัยในการดำเนินงาน	- ภัยจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ - ภัยจากโจรผู้ร้าย - อิทธิพลของบุคคลในท้องถิ่น	20.49 13.93 29.51
6. ปัญหาที่เกิดจากความร่วมมือของประชาชน	- ประชาชนยากจนไม่มีเวลาสนใจต่อกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น - ประชาชนไม่มีความเชื่อมั่นว่าโรงเรียนจะช่วยเหลือได้ - ประชาชนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของการบริการที่โรงเรียนจัดขึ้น	72.95 25.41 41.80
7. ปัญหาที่เกิดจากสภาพภายในโรงเรียน	- โรงเรียนไม่ได้วางนโยบายการดำเนินงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร - โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดขึ้น - ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับต่ำ	25.41 31.97 51.64
8. ปัญหาที่เกิดจากอาคารสถานที่ของโรงเรียน	- อาคารสถานที่ของโรงเรียนมีไม่เพียงพอที่จะบริการชุมชน - โรงเรียนอยู่ไกลจากชุมชนลำบากต่อการเข้าไปให้บริการของโรงเรียน - เมื่อเกิดการเสียหายต่ออาคารสถานที่แล้ว ขาดคนรับผิดชอบ	52.46 21.31 51.64

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหา	สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา	ร้อยละ
9. ปัญหาที่เกิดจากสภาพวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน	- วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนมีไม่เพียงพอที่จะบริการชุมชน	77.87
	- วัสดุอุปกรณ์บางอย่างประชาชนไม่รู้วิธีการใช้ ทำให้เกิดความเสียหาย	21.87
	- เพื่อวัสดุอุปกรณ์เกิดการเสียหายแล้วไม่มีคนรับผิดชอบ	38.52
10. ปัญหาที่เกิดจากการร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ	- ขาดการร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	41.80
	- การทำงานขาดการประสานงาน เกิดการทำงานซ้ำซ้อน	29.51
	- ในท้องถิ่นที่ตั้งของโรงเรียนไม่มีหน่วยงานที่จะขอความร่วมมือ	23.77

จากตาราง 15 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละปัญหา พบว่ามีสาเหตุดังนี้ ปัญหาจากลักษณะวัฒนธรรมของท้องถิ่น มีสาเหตุจาก ประชาชนไม่ยอมรับวิทยาการใหม่เพราะยึดถือประเพณีดั้งเดิม ปัญหาจากสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น มีสาเหตุจากชุมชนอยู่กระจัดกระจายห่างไกลกันยากแก่การติดต่อ ปัญหาจากงบประมาณดำเนินงาน มีสาเหตุจาก มีงบประมาณไม่เพียงพอและการเบิกจ่ายเงินบำรุงการศึกษาเพื่อดำเนินงานทำได้ยาก ปัญหาจากบุคลากร มีสาเหตุจาก ครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาใช้เวลาไม่เพียงพอและขาดบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะอย่างทางวิชาชีพ ปัญหาจากความปลอดภัยในการดำเนินงาน มีสาเหตุจากอิทธิพลของบุคคลในท้องถิ่น ปัญหาจากความร่วมมือของประชาชนมีสาเหตุจาก ประชาชนส่วนใหญ่ยากจนไม่มีเวลาเข้าร่วมและสนใจต่อกิจกรรมบริการชุมชนของโรงเรียน ปัญหาจากสภาพภายในของโรงเรียน มีสาเหตุจาก โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ปัญหาจากสภาพอาคารสถานที่ของโรงเรียน มีสาเหตุจากอาคารสถานที่ของโรงเรียนมีไม่เพียงพอที่จะบริการชุมชน ปัญหาจากสภาพวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน

มีสาเหตุจาก วัตถุประสงค์ของโรงเรียนไม่เพียงพอที่จะบริการชุมชน ปัญหาจากความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ มีสาเหตุจากการขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โดยส่วนรวมแล้ว ผู้บริหาร และครู ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ วัตถุประสงค์ของโรงเรียนไม่เพียงพอสำหรับให้บริการชุมชน ประชาชนไม่สนใจต่อกิจกรรมบริการชุมชนที่โรงเรียนจัดขึ้น ครูอาจารย์มีเวลาไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติงานบริการชุมชน และโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะอย่างทางด้านวิชาชีพที่จะปฏิบัติงานบริการชุมชน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความต้องการและเปรียบเทียบความต้องการที่มีต่อการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ไม่ใช่เกษตรกร และเพื่อสำรวจปัญหา ตลอดจนสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 21 คน ครู อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 101 คน ประชาชน ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 405 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 527 คน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความต้องการ ที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ชุดที่ 2 สำหรับประชาชน แบบสอบถามชุดที่ 1 แบ่งออกเป็นสามตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา แบ่งเนื้อหาออกเป็นหกด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านโภชนาการและอนามัย ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน และด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 60 ข้อ ในแต่ละข้อคำถาม ให้ผู้ตอบ ตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็น

แบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถามชุดที่ 2 แบ่งออกเป็นสองตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหกด้าน แบบสอบถามตอนนี้มีจำนวนข้อคำถามและรายละเอียดของคำถามเหมือนแบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 2 ทุกประการ

แบบสอบถามได้ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 563 ฉบับ ได้รับคืน และถือเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถใช้ในการวิเคราะห์ได้ 527 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 93.61

* ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากการวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ของความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ผู้บริหาร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน เกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ในระดับปานกลาง

ครู มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ด้านวิชาการ ในระดับมากที่สุด ด้านเกษตรกรรมและอาชีพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านโภชนาการและอนามัย ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน ในระดับมาก ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ในระดับปานกลาง

เกษตรกรและผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ด้านเกษตรกรรมและอาชีพ ในระดับมากที่สุด ด้านวิชาการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านโภชนาการและอนามัย ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน ในระดับมาก ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ในระดับปานกลาง

ส่วนความต้องการของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ที่มีต่อการบริการชุมชน ในแต่ละด้านปรากฏว่า ในด้านวิชาการ กลุ่มครู มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มผู้บริหาร เกษตรกรและผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ในระดับมาก ด้านเกษตรกรรมและอาชีพ กลุ่มเกษตรกรและไม่ใช่เกษตรกร

มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชนในระดับมากที่สุด กลุ่มผู้บริหาร และครู มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ในระดับมาก ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านโภชนาการและอนามัย ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ในระดับมาก ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ในระดับปานกลาง

เมื่อแยกพิจารณา ในรายละเอียดของความต้อ้งการในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านวิชาการ

ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และกลุ่มที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ด้านวิชาการ ในระดับมาก ในเรื่อง การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ การเผยแพร่ความรู้ทางด้านกฎหมายที่จำเป็น ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้โรงเรียนเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ และการให้ครู อาจารย์ เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่ประชาชน

1.2 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และกลุ่มที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ในระดับมาก ในเรื่อง การให้ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์ ให้โรงเรียนเป็นผู้นำในการตั้งกลุ่มอาชีพ การให้ความรู้เกี่ยวกับการไปเครื่องมือเกษตรสมัยใหม่ การจัดอบรมวิชาชีพ การให้ความรู้เกี่ยวกับการซื้อ-ขาย การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และการให้ครู อาจารย์ สลายวิชาเกษตรกรรม ออกพบปะแลกเปลี่ยนความรู้กับเกษตรกร

1.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และกลุ่มที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชน ด้านสังคมและวัฒนธรรม ในระดับมาก ในเรื่อง การให้โรงเรียนเป็นผู้นำในการต่อต้านอบายมุข การฝึกอบรมให้เยาวชนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น การเผยแพร่วัฒนธรรมไทย การให้ความรู้เกี่ยวกับการครองเรือน การฝึกอบรมเยาวชนให้เป็นผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น ให้โรงเรียน

เป็นศูนย์กลางรวบรวมศิลปกรรมท้องถิ่น การให้ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ การศึกษกิจกรรม เสริมสร้างความสามัคคี และการให้โรงเรียนร่วมกับวัดศึกษกิจกรรมพัฒนาจิตใจคน

1.4 ด้านโภชนาการและอนามัย

ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนจัด บริการชุมชน ด้านโภชนาการและอนามัย ในระดับมาก ในเรื่อง การเผยแพร่ความรู้และวิธีการ การป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ให้โรงเรียนประสานงานกับหน่วยงานอนามัยเพื่อบริการสุขภาพอนามัย แก่ประชาชน การให้ความรู้เรื่องการรักษาความสะอาดภายในบ้าน การวางแผนครอบครัว ให้ โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนในเรื่องการรักษาความสะอาด การให้ความรู้เกี่ยวกับการเก็บรักษาและ การปรุงอาหารให้ถูกหลักอนามัย และการให้ความรู้ในการป้องกัน รักษาโรคระบาด

1.5 ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน

ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนจัด บริการชุมชน ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน อยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง คือ การให้โรงเรียน มีส่วนร่วมในประเพณีของท้องถิ่น และร่วมวางแผน ตลอดจนปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่น ให้ โรงเรียนจัดกิจกรรมอาสาพัฒนาชนบท ให้โรงเรียนเป็นสื่อกลางในการขอความช่วยเหลือจากราชการ เอกชนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่าง ๆ ให้โรงเรียนเป็นผู้นำในการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชน ให้ครู อาจารย์ ออกช่วยเหลือกิจกรรมบางประเภทของประชาชน และให้โรงเรียนเป็นสื่อกลางที่จะนำความ ช่วยเหลือจากราชการไปสู่ประชาชน

1.6 ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการให้โรงเรียนจัด บริการชุมชน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ในระดับมาก ในเรื่อง การให้ประชาชนใช้ สนามกีฬาของโรงเรียนเพื่อจัดการแข่งขันกีฬา การให้หน่วยราชการและประชาชนให้อาคาร เป็นที่ ประชุมเป็นครั้งคราว และการให้ประชาชนเข้าพักพิงในอาคารของโรงเรียน เมื่อเกิดภัยธรรมชาติ

2. การเปรียบเทียบความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อการบริการชุมชน ของโรงเรียน มัธยมศึกษา ปรากฏว่า

2.1 ผู้บริหารกับครู มีความต้องการ ที่มิต้องการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.2 เกษตรกร กับผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการที่มิต้องการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.3 กลุ่มผู้บริหาร-ครู กับกลุ่มประชาชน มีความต้องการที่มิต้องการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกันในหัวด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านสังคม และวัฒนธรรม ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน และด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ส่วนด้านโภชนาการและอนามัย มีความต้องการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การวิเคราะห์หาค่าร้อยละของผู้บริหารและครู ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏว่า ผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ปัญหาด้านงบประมาณ และปัญหาคูคลาการ ซึ่งไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ปัญหาจากสภาพวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน ปัญหาจากสภาพอาคารสถานที่ของโรงเรียน ปัญหาจากสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น และปัญหาจากความร่วมมือของประชาชน

4. การวิเคราะห์หาค่าร้อยละของจำนวนผู้บริหารและครู ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏว่า ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นว่า สาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนมีไม่เพียงพอสำหรับใช้บริการชุมชน ประชาชนไม่สนใจต่อกิจกรรมบริการชุมชนที่โรงเรียนจัดขึ้น ครูอาจารย์มีเวลาไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติงานบริการชุมชน และโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะอย่างทางด้านวิชาชีพ ที่จะปฏิบัติงานบริการชุมชน

อภิปรายผล

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ความต้องการของ ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ที่มิต้องการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านวิชาการ พบว่า ในแต่ละข้อคำถามผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในเขต

ที่ทำการวิจัย ประชาชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ มีโอกาสได้รับการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาเท่านั้น (ณรงค์ เล็งประชา 2523 : 38) โอกาสที่จะได้รับความรู้เพิ่มเติมมีน้อย เนื่องจากการสื่อสารคมนาคม ที่จะนำวิทยาการต่าง ๆ เข้าไปสู่หมู่บ้าน ตำบล ไม่สะดวกเท่าที่ควร ประกอบกับผู้ปกครองของนักเรียนไม่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา ผู้ปกครองต้องหาทางออกโดยให้เด็กออกจากโรงเรียนเพียงระดับภาคบังคับ ห้าง ๆ ที่เด็กมีความสามารถที่จะเรียนต่อในระดับสูงต่อไปได้ (คณะกรรมการวางแผนพัฒนาจังหวัด 2522 : 36) ดังนั้น เมื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชน จัดให้บริการชุมชนด้านวิชาการแก่ประชาชน ซึ่งเป็นบริการที่เหมาะสมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้าวิจัย และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็นสำหรับประชาชน อันเป็นความต้องการที่มีค่าเฉลี่ย สูงกว่าเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพสังคม เศรษฐกิจ โดยทั่วไปของชุมชน เป็นสังคมชนบทอาชีพของประชาชนขึ้นอยู่กับเกษตร ฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนอยู่ในฐานะที่ยากจน (คณะกรรมการวางแผนพัฒนาจังหวัด 2523 : 36) ซึ่งมีผลกระทบต่องานที่จะเข้ารับการศึกษาลาดโรงเรียน ทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา เป็นเหตุให้ความรู้ของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ ขาดความรู้ในการปรับตัวเข้ากับวิทยาการใหม่ ๆ มีความคิดไม่ทันต่อเหตุการณ์ และไม่มีความรู้ในเชิงเศรษฐกิจ จึงมักถูกนายทุนเอาเปรียบได้ง่าย (ไพรัตน์ เดชะรินทร์ 2524 : 209) ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวควรได้รับการแก้ไข โดยโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรจัดบริการทางวิชาการ ในรูปแบบต่าง ๆ หลายลักษณะ ที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความจำเป็นของประชาชน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น

ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ จากการวิเคราะห์ความต้องการ ที่มีต่อการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ พบว่า ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งได้ผลเช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ เขียมเดช ที่ทำการวิจัยเรื่อง การบริการชุมชน ของวิทยาลัยครู ตามที่คณะของ ครู ผู้บริหาร และผู้นำท้องถิ่น ในเขตการศึกษา 5 ซึ่งพบว่า ผู้นำท้องถิ่น ต้องการให้วิทยาลัยครู บริการด้านพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ มากกว่าด้านอื่น ๆ (ประสิทธิ์ เขียมเดช 2521 : 48 - 50) เหตุที่

ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ต้องการให้โรงเรียนบริการชุมชนในด้านเศรษฐกิจ และอาชีพ อยู่ในระดับมากและมากที่สุด อาจเพราะว่า สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประชาชนต้องประสบกับปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนในชนบทที่มีอาชีพทางการเกษตร มีรายได้ต่ำกว่าระดับยังชีพ (คณะกรรมการวางแผนพัฒนาสังคม 2523 : 36) ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนต้องหาวิธีการเพิ่มผลผลิตจากการเกษตร เพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ อาจกระทำได้โดยอาศัยความรู้ด้านเทคนิคและการใช้เครื่องมือการเกษตรสมัยใหม่ ตลอดจนการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการครองชีพ นอกจากนี้ เกษตรกรยังประสบปัญหาราคาสินค้าและปัญหาพ่อค้าคนกลาง (รังสรรค์ ณะพรพันธ์ 2519 : 309) ถ้าโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้บริการความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์แก่ประชาชน คงจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ ซึ่งความรู้เหล่านั้นผู้บริหารและครู เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องให้บริการแก่ชุมชนและประชาชนก็คาดว่าอาจจะได้รับบริการจากโรงเรียนมัธยมศึกษา เช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม การที่จะนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้นั้น โรงเรียนต้องให้ความรู้ ทั้งวิธีการใช้ และการสงวนรักษา เนื่องจากประชาชนไม่ค่อยได้รับการศึกษาในด้านนี้มากนัก จึงมักกระทำโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ (สุจริต เพียรชอบ 2522 : 50)

ด้านสังคมและวัฒนธรรม จากการวิเคราะห์ความต้องการ ที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องการให้โรงเรียนเป็นผู้นำในการต่อต้านอบายมุข และฝึกอบรมเยาวชนให้มองเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีปัญหาค่านิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหายาเสพติดให้โทษ เพราะบริเวณชายแดนทางด้านทิศตะวันออก และทางทิศเหนือของจังหวัดเชียงราย เป็นอาณาบริเวณที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่เรียกว่าสามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดแหล่งใหญ่ และอีกส่วนหนึ่งของยาเสพติดได้ทะลักมาจากต่างประเทศด้านประเทศลาวและพม่า (คณะกรรมการวางแผนพัฒนาสังคม 2522 : 39) เป็นเหตุให้ในท้องที่จังหวัดเชียงราย มีการค้าขายยาเสพติดอยู่เป็นจำนวนมากไม่น้อย และประชาชน

บางส่วนต้องติดยาเสพติด ซึ่งทำให้เกิดปัญหาด้านสังคมตามมา ประการต่อมาก็คือ ในสภาพสังคมปัจจุบันมีความสับสนวุ่นวาย มีการแข่งขันกันในทุก ๆ ด้าน ทั้งการศึกษา เศรษฐกิจ อีกทั้งการขยายตัวของวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย (ลุ่มศักดิ์ ศรีมานอนันต์ 2523 : 27)เยาวชนได้รับวัฒนธรรมใหม่ ๆ จนเกิดความนิยมในวัฒนธรรมเหล่านั้น ขณะเดียวกันก็ปฏิเสธวัฒนธรรมเก่าที่เป็นวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ดังนั้น ทั้งผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกรจึงหวังว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในฐานะที่เป็นสถาบันหนึ่งของสังคมและมีความรับผิดชอบต่อเยาวชนสามารถหาวิธีการช่วยเหลือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้กับชุมชนได้

ด้านโภชนาการและอนามัย จากการวิเคราะห์ ความต้องการของผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกรที่มีต่อการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏว่า กลุ่มประชาชนคือ เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่า ในปัจจุบันจังหวัดเชียงราย มีโรงพยาบาลของรัฐ 8 แห่ง เป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่ มีแพทย์ พยาบาล และอุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัยอยู่เพียง 1 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย และอีก 7 แห่งเป็นโรงพยาบาลระดับอำเภอ มีความสมบูรณ์น้อยกว่าโรงพยาบาลจังหวัด ซึ่งการให้บริการรักษาพยาบาลไม่ทัดเทียมโรงพยาบาลจังหวัด ทำให้ประชาชนในชนบทซึ่งบางครั้งจำเป็นต้องไปรับบริการจากโรงพยาบาลจังหวัด ซึ่งต้องลงทุนสูงในการเดินทางไปรับบริการประกอบกับสถานบริการทางด้านสาธารณสุขแต่ละแห่ง แพทย์ พยาบาล ผู้ช่วย และบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ มีการรับผิดชอบต่อจำนวนประชากรสูง (คณะกรรมการวางแผนพัฒนาจังหวัด 2522 : 37) เมื่อพิจารณาความต้องการของกลุ่มผู้บริหาร-ครู จะเห็นได้ว่า ต้องการให้โรงเรียนมีบทบาทในการให้ความรู้และแนะนำแนวทางในการปฏิบัติแก่ประชาชน ซึ่งเป็นวิธีการที่โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้ โดยอาศัยนักเรียนเป็นสื่อกลางที่จะนำความรู้ไปสู่ประชาชน ส่วนทางด้านความต้องการของประชาชน จะเห็นได้ว่าต้องการให้โรงเรียนเป็นตัวแทนเข้าไปติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอนามัย เพื่อขอความช่วยเหลือทางด้านสาธารณสุขและการอนามัย ทั้งนี้เพราะสภาพการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เป็นบริการของรัฐ ยังไม่สามารถบริการได้ทั่วถึง เพราะจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดเชียงรายมีอัตราส่วนไม่เหมาะสมกับจำนวนประชากร เช่น จำนวนเตียง :

ประจำกร เท้ากับ 1 : 1,552 จำนวนแพทย์ : ประจำกร เท้ากับ 1 : 75,290 จำนวน
ทันตแพทย์ : ประจำกร เท้ากับ 1 : 180,694 จำนวนเภสัชกร : ประจำกร เท้ากับ
1 : 301,157 จำนวนพยาบาลและผู้ช่วย : ประจำกร เท้ากับ 1 : 3,322 และจำนวน
บุตรธิดา : ประจำกร เท้ากับ 1 : 11,583 (คณะกรรมการวางแผนพัฒนาจังหวัด
2522 : 38) ดังนั้น โครงการของรัฐบาล ด้านอนามัย สุขาภิบาล โภชนาการ ที่จะให้การ
ช่วยเหลือและให้การศึกษาแก่ประจำกร ให้รู้จักปฏิบัติตนในการกินอยู่ให้ถูกต้องตามหลักอนามัย
จึงเป็นการสมควรที่โรงเรียนมัธยมศึกษา จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้บริการเหล่านั้นไปสู่ประชาชน

ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน จากการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริหาร ครู
เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกรที่มีต่อการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหาร
ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการในระดับมาก ซึ่งได้ผลเช่นเดียวกับผลการวิจัย
ของ สันอง ลูวรรณวงศ์ (สันอง ลูวรรณวงศ์ 2519 : 100 - 101) ที่ทำการวิจัยเรื่อง
บทบาทและความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาประจำตำบล ขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดสงขลา พบว่า กลุ่มกรรมการศึกษา กลุ่มสมาชิกสภาตำบล และประชาชนทั่วไป ต้องการ
ให้นักเรียนได้ร่วมพิธีทางศาสนาและร่วมกิจกรรมของวัดอย่างใกล้ชิด สาเหตุที่ผู้บริหาร ครู เกษตรกร
และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการต่อการบริการชุมชนด้านการช่วยเหลือกิจกรรม ในระดับมาก
อาจเป็นเพราะว่า จังหวัดเชียงรายจัดเป็นจังหวัดที่ใหญ่จังหวัดหนึ่งในภาคเหนือ ซึ่งมีวัฒนธรรม
ประเพณีและศิลปะการเล่นพื้นเมืองอยู่หลายประเภท (สำนักงานจังหวัดเชียงราย 2523 : 12)
วัฒนธรรมประเพณีและศิลปะ การเล่นพื้นเมืองดังกล่าวมักสืบทอดกัน เป็นกิจกรรมส่วนรวมของชุมชน
ซึ่งมีลักษณะ เป็นกิจกรรมเพื่อสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น และเป็นกิจกรรมสันติภาพการของประชาชน
ในชุมชน กิจกรรมเหล่านี้จะประคับผลสำเร็จมากน้อย ขึ้นอยู่กับกำลังกายและกำลังความคิดของ
ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งทั้งผู้บริหาร-ครู และประชาชน คิดว่าโรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่มีบุคลากร
ซึ่งมีความรู้ความชำนาญหลายด้าน ประกอบกับสมาชิกของสถาบันคือ นักเรียนก็มีจำนวนมากพอที่จะให้
ความช่วยเหลือด้านกำลังกาย ด้วยเหตุนี้กิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนสืบทอดกัน จึงต้องการความช่วยเหลือ
จากโรงเรียนเป็นอย่างมาก กิจกรรมอีกประเภทหนึ่งที่ทางโรงเรียนควรจะเข้าไปมีส่วนร่วมให้มาก

คือ กิจกรรมประเภทส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และเป็นบรรทัดฐานของสังคม โรงเรียนจะต้องหาโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนรู้เห็น และมีความเข้าใจถูกต้องว่า โรงเรียนมีความสนใจและพร้อมที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือ (สำราญ จัฑทอง 2521 : 26)

ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ จากการวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม มีความต้องการในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเนื่องจากสาเหตุต่อไปนี้ ในกลุ่มผู้บริหาร ครู ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ที่ให้บริการแก่ชุมชนนั้น ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแล รักษาอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน บ่มตรหวัถึงความปลอดภัยต่าง ๆ อันอาจเกิดขึ้นกับอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ชุมชนยืมไปใช้ ซึ่งความเสียหายเหล่านั้น เมื่อเกิดขึ้นแล้วมักจะไม่ค่อยได้รับผิดชอบ โรงเรียนต้องสิ้นเปลืองค่าซ่อมแซมและค่าบำรุงรักษา ส่วนทางด้านประชาชนนั้น โอกาสที่จะใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน มีน้อยเพราะในลุ่มภูมิภาค โรงเรียนมัธยมศึกษาจะตั้งอยู่ในเมือง ประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งอยู่ตามหมู่บ้านห่างไกลจากโรงเรียน จึงไม่มีความสะดวกที่จะใช้บริการจากโรงเรียน สิ่งทำให้ประชาชนมีความต้องการในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างกับความต้องการในด้านอื่น ๆ ที่ประชาชนมีความต้องการในระดับมาก ทั้งนี้ก็อาจเพราะว่าการบริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์นั้น ประชาชนเป็นฝ่ายที่ต้องเข้าไปหาโรงเรียน ส่วนบริการด้านอื่น ๆ โรงเรียนเป็นฝ่ายที่เข้าไปหาประชาชน และสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมีความต้องการต่อการบริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ น้อยกว่าด้านอื่น ๆ ก็คือ ในชุมชนของจังหวัดเชียงรายนั้น เป็นชุมชนที่นิยม เชื้อถือและยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีแบบไทยเดิม (สำนักงานจังหวัดเชียงราย 2523 : 41) ซึ่งให้ความสำคัญต่อวัดมากกว่าสถาบันอื่นในชุมชน ดังนั้น พิธีการต่าง ๆ ของชุมชนส่วนใหญ่ก็จะอาศัยสถานที่และวัสดุอุปกรณ์บางอย่างของวัด ประกอบกับจังหวัดเชียงรายมีจำนวนวัดทั้งหมด 478 วัด (สำนักงานจังหวัดเชียงราย 2523 : 38) ซึ่งเป็นจำนวนที่มากพอและพร้อมที่จะให้บริการแก่ชุมชน สิ่งทำให้ประชาชนไม่เห็นความสำคัญในบริการด้านนี้มากนักจากโรงเรียนมัธยมศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องมีความพร้อมอยู่เสมอ ที่จะให้บริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์แก่ชุมชน เพราะโดยหลักการ

บริหารการศึกษาแล้ว โรงเรียนย่อมเป็นศูนย์ประชาคม โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อประชาชน และเป็นของประชาชน โรงเรียนควรให้สิทธิแก่ประชาชนในการใช้อาคารสถานที่ ของโรงเรียนตามโอกาส (ภัญโญ สาร 2523 : 473 - 474) โดยโรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ตามความจำเป็น และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ในการให้บริการของโรงเรียน

การเปรียบเทียบความต้องการของ ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ที่ต้องการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหาร กับ ครู มีความต้องการ ไม่แตกต่างกัน เกษตรกร กับผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร อยู่ในชุมชนที่มีลักษณะสังคมและวัฒนธรรมอันเดียวกัน สิ่งแวดล้อมเหมือนกัน มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนเหมือนกัน จึงทำให้ความต้องการที่ต้องการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของกลุ่มผู้บริหาร-ครู กับ กลุ่มประชาชน โดยแยกเปรียบเทียบเป็นด้าน ๆ พบว่า เกือบทุกด้าน กลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านโภชนาการและอนามัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก กลุ่มผู้บริหาร-ครู ซึ่งเป็นผู้ให้บริการแก่ชุมชน ต้องการให้การศึกษาและความรู้ ที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ แต่ความเป็นอยู่ที่แท้จริงของประชาชน อยู่กันแบบเคยชินต่อการปฏิบัติให้ทำสืบต่อกันมานานแล้ว ทั้ง ๆ ที่ไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการและอนามัย แต่ไม่ยอมเปลี่ยนแปลง ถึงแม้จะได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (เกรงศักดิ์ เสงี่ยมประชา 2523 : 38) และที่สำคัญก็คือ การแนะนำความรู้ กับแนวปฏิบัติบางอย่าง ประชาชนไม่ล้ามาปฏิบัติตามได้ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ วัฒนธรรมประเพณี ไม่เอื้ออำนวยต่อการที่จะปฏิบัติตามหลักการได้

ปัญหาในการดำเนินงานการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากการศึกษาลำดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ปรากฏว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ ปัญหาด้านงบประมาณ และปัญหาบุคลากร ที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยมีสาเหตุเกิดจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาคส่วนมากจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า งบประมาณ

สำหรับงานบริการชุมชนมีไม่เพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินงาน ประการต่อมาคือ การเบิกจ่ายเงินบำรุงการศึกษา เพื่อดำเนินงานด้านนี้ทำได้ยาก ชัดต่อระเบียบการใช้เงินบำรุงการศึกษา ส่วนปัญหาบุคลากรนั้น ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะอย่าง โดยเฉพาะบุคลากรทางด้านวิชาชีพ ที่จะทำหน้าที่บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ มีจำนวนน้อย และบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ มีเวลาไม่เพียงพอที่จะทำงานด้านบริการชุมชน เนื่องจากต้องรับผิดชอบงานด้านการสอนมาก และมีภาระทางเศรษฐกิจในครอบครัว ปัญหาประการต่อมา คือ ปัญหาสภาพวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน ซึ่งมีสาเหตุมาจากความไม่เพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการบริการชุมชน ส่วนอีกปัญหาหนึ่ง คือ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ ที่จะแนะนำชี้แจงจุดมุ่งหมายและวิธีการ ที่จะดำเนินงานบริการด้านต่าง ๆ ให้แก่ชุมชน ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจในสิ่งที่โรงเรียนจะบริการชุมชน และขาดความเชื่อมั่นในผลที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชน ประชาชนจึงไม่ค่อยสนใจและไม่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ทำให้งานบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ผลไม่เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการวิจัยสามารถวิเคราะห์และให้ข้อเสนอต่อหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้ดังต่อไปนี้

1. กรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมากในการดำเนินงานบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ปัญหาด้านงบประมาณ และปัญหาด้านบุคลากร ยังมีไม่เพียงพอที่จะบริการชุมชนให้ได้ผลอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เนื่องจากขนาดและสภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในชนบทส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ขาดงบประมาณสำหรับการดำเนินงานบริการชุมชน และขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านวิชาชีพ ที่จะบริการชุมชน ประกอบกับบุคลากรที่มีอยู่ในโรงเรียนมีจำนวนน้อย ต้องรับภาระทางด้านการสอนอย่างหนักไม่มีเวลาเพียงพอที่จะออกไปบริการชุมชนได้ กรมสามัญศึกษา จึงควรที่จะจัดสรรอัตราค่าจ้าง ให้โรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา ประจำตำบล ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนชนบท ต้องรับผิดชอบในการบริการชุมชนมาก เพราะประชากรในเขตตำบลชนบทยังต้องอาศัยความช่วยเหลือ

จากโรงเรียนมากกว่าประชากรในเขตเมือง ประการต่อมา กรมสามัญศึกษา ควรจะจัดอบรมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจในหลักการ วิธีการ และแนวทางในการบริการชุมชน ให้ปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน และให้ผู้บริหารโรงเรียนมีโอกาสดูแลเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานบริการชุมชน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนจะได้นำหลักการ วิธีการ และแนวทาง ตลอดจนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่ได้จากการอบรมสัมมนา ไปวางนโยบายและปรับปรุงงานบริการชุมชนของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2. โรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนต้องการรับบริการจากโรงเรียน ในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง ดังนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัดบริการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน อย่างไรก็ตาม โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นเพียงหน่วยหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาบางอย่างของชุมชน ช่วยส่งเสริมชุมชนให้พัฒนาได้เร็วขึ้น โดยการบริการด้านความรู้ และให้ความร่วมมือช่วยเหลือแก่ชุมชน สิ่งเหล่านี้จะประสบผลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชนด้วย ดังนั้น การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรมีแนวการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ควรมีการประชุมชี้แจง และสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายในโรงเรียน ก่อนที่จะดำเนินงานทุกครั้ง

2.2 เชิญผู้นำท้องถิ่นมาประชุม เพื่อชี้แจง จุดมุ่งหมาย และวิธีการที่โรงเรียนจะดำเนินงาน ตลอดจนการขอความร่วมมือในการดำเนินงาน

2.3 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ แนวทางดำเนินงาน โครงการที่จะบริการชุมชนให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คือ นักเรียน ครู อาจารย์ และประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน เกี่ยวกับงานบริการชุมชนของโรงเรียน

2.4 ศึกษาสภาพทั่วไปของชุมชน ความต้องการของชุมชน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาจัดวางโครงการ ที่จะดำเนินงาน เพื่อป้องกันไม่ให้งานบริการชุมชนนั้น ขัดแย้งกับความต้องการของประชาชน ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตลอดจนศีลธรรมและกฎหมายของบ้านเมือง

2.5 ควรมีการติดตามผล เมื่อดำเนินงานไปแล้ว เพื่อประเมินผล และแก้ไขป้ดหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน โดยมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ

3. ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

3.1 ผู้บริหารและครู ควรตระหนักอยู่เสมอว่า งานบริการชุมชนนั้น เป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติ และให้ความสำคัญแก่กิจกรรมบริการชุมชน

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครู ควรศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจในงานบริการชุมชน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 ต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน และรับรู้อันแผนปฏิบัติงานนั้น เพื่อให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการนั้น ซึ่งจะมีผลในด้านกำลังใจ และความตั้งใจในการทำงาน

3.4 ควรมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน และมอบหมายอำนาจหน้าที่ ตามความถนัดและความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน

3.5 การบริการชุมชนอาจกระทำได้ โดยให้นักเรียนเป็นสื่อกลาง ที่จะนำเอาความรู้ไปสู่ประชาชน ครู อาจารย์ ควรประยุกต์วิธีสอนและเนื้อหาวิชา เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ศึกษาวิจัยต่อไป

การวิจัยเกี่ยวกับงานบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา นอกเหนือจากการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แล้ว ใคร่ขอเสนอแนะหัวข้อที่ควรทำการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ควรทำการศึกษาวิเคราะห์ การใช้ประโยชน์จากบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาว่าในการดำเนินงานบริการชุมชนนั้น มีการใช้บุคลากรอย่างเหมาะสม และใช้ประโยชน์อย่างสูงสุดจากบุคลากร หรือไม่เพียงใด

2. ควรทำการศึกษาวิเคราะห์งานบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาว่างานบริการด้านใดที่สามารถทำได้และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีวิธีการใดที่ทำให้งานบริการชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดหรือในเขตการศึกษาต่าง ๆ

4. ควรศึกษาทัศนคติเหตุผลของผู้บริหาร ครู ประชาชน ที่มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามคำสั่งของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดบริการชุมชน ว่า เห็นด้วยหรือไม่ เพราะอะไร และความเป็นไปได้ของการที่จะดำเนินการ

5. ควรศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนในเขตเมือง กับประชาชนในเขตชนบท ว่ามีความต้องการรับบริการจากโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกันหรือไม่ เพราะสภาพสังคม เศรษฐกิจ ของสังคมชนบท และสังคมเมือง แตกต่างกัน อาจทำให้ประชาชนในเขตดังกล่าวมีความต้องการแตกต่างกัน

6. ควรทำการศึกษาค้นคว้า การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้ปฏิบัติจริง และที่เป็นความคาดหวังของผู้ที่จะรับบริการ แตกต่างกันหรือไม่ เพราะงานบริการชุมชน ของโรงเรียนจะได้ผลดีมากน้อยเพียงใดนั้น จะต้องให้บริการสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ

7. ควรทำการศึกษา บทบาทและทัศนคติ ของนักเรียนที่มีต่องานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพราะนักเรียนเปรียบเสมือนตัวกลางระหว่างโรงเรียนกับชุมชน บ่อยครั้งที่ทราบถึงความต้องการและปัญหา ของทั้งสองฝ่ายผิดพลาด ฉะนั้น ทัศนคติของนักเรียน อาจเป็นข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์สำหรับการดำเนินงาน เกี่ยวกับการบริการชุมชนของโรงเรียน

การบริการชุมชน เป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งโรงเรียนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยให้โรงเรียนเป็นของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน การบริการชุมชนจะประสบผลดีหรือไม่นั้น โรงเรียนจะต้องศึกษาความต้องการของประชาชนในชุมชน และบริการชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการนั้น ๆ ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ อาจเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษา ที่จะนำข้อมูลไปใช้ในการจัดบริการชุมชนของโรงเรียน ให้ประสบผลดีต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมการวางแผนพัฒนาจังหวัด, คณะ แผนพัฒนาจังหวัดประจำปี 2523 จังหวัดเชียงราย
2522, 90 หน้า

ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ "การประชุมชี้แจงนโยบายการบริหารการศึกษา" ลุ่มวิศึกษา 15 (7) :
13 - 27 กรกฎาคม 2521

จังหวัดเชียงราย, สำนักงาน บรรยายสรุปจังหวัดเชียงราย 2523, 49 หน้า

จิระ ลิทธิ งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 วิทยานิพนธ์
ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 182 หน้า อัดสำเนา

ชงค์ วงศ์อินทร์ "โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์" รายงานการสัมมนา การมัธยมศึกษาแบบ
ประสมกับการปฏิรูปการศึกษา โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2519, 343 หน้า

ชัชวาลย์ อามาตย์มณี งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 8
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 105 หน้า อัดสำเนา

เชื่น แก้วยศ "โรงเรียนมัธยมศึกษาสำหรับประชาชน" รายงานการสัมมนาการมัธยมศึกษา
แบบประสมกับการปฏิรูปการศึกษา โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2519, 343 หน้า

ตรงค์ เล็งประชา สังคมวิทยานบทและเมือง กรุงเทพมหานคร 2523, 173 หน้า

ดารา ที่ปะปาล การศึกษากับการพัฒนาชุมชน ไทยวัฒนาพานิช 2521, 291 หน้า

ทงศักดิ์ คุ่มไชนะ กิจกรรมและปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ วิทยานิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519,
100 หน้า อัดสำเนา

นาฏเจตียว ลุ่มาวงค์ "ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน" รายงานการสัมมนาเรื่อง
การบริหารการศึกษา และประชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม 2516,
129 หน้า

ประจวบ ต่อตระกูล บทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของครูใหญ่ โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ตามทัศนะของครู และประชาชน
วิทยานิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 51 หน้า อัดสำเนา

ประสิทธิ์ เทียมเดช การบริการชุมชนของวิทยาลัยครูตามทัศนะของครู ผู้บริหาร และผู้นำท้องถิ่น
ในเขตการศึกษา 5 ปริญญาโท ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521,
 96 หน้า อุดลำนาค

พริ้ง หันยาศิรินทร์ การศึกษาของไทย วัฒนาพานิช 2521, 229 หน้า

พรพธนะ พิพิธกุลชัยพล "ความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน" แนะแนว 9(37) :
 40 - 48 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2518

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ การบริหารงานพัฒนาชนบท ไทยวัฒนาพานิช 2524, 222 หน้า

กัญญา สาธิต หลักบริหารการศึกษา วัฒนาพานิช 2516, 695 หน้า

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ บรรณาธิการ สังคมกับเศรษฐกิจ โรงพิมพ์ธรรมคำสตร์ 2519, 532 หน้า

วายุ ซี เบ็น สุนทรพจน์ ณ ทำเนียบรัฐบาล วันที่ 1 พฤศจิกายน 2521

วิสัน จุมปาแปด งานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม ปริญญาโท
 ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 108 หน้า อุดลำนาค

ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย คู่มือการเขียนรายงาน ภาคนิพนธ์ และปริญญานิพนธ์ ฉบับปรับปรุง
แก้ไข ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2521 กรุงเทพมหานคร 2521, 148 หน้า

สนอง สุวรรณวงศ์ บทบาทและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาประจำตำบล
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ปริญญาโท ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2519, 132 หน้า อุดลำนาค

สนิท อึ้งค์ "โรงเรียนชุมชน" ประจำตำบล 2(9) : 2 - 3, 44 - 47 ธันวาคม 2521

สมบัติ จันทรวงศ์ การวิเคราะห์งานบริหารบุคคลของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล
 ปริญญาโท ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513, 195 หน้า อุดลำนาค

สมศักดิ์ ศรีมานะชัย การศึกษากับการพัฒนาชุมชน หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2523,
 128 หน้า

สามารถ จ้อยทอง และคนอื่น ๆ "การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชน" มิตรครู 21(18) : 22 - 27, 30 กันยายน 2521

ล่ำมัญศึกษา, กรม กองการมัธยมศึกษา แนวปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อชนบท

ม.ป.ท. 2523, 50 หน้า

ล่ำมัญศึกษา, กรม ศึกษาพิเศษ คู่มือครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่ จง เจริญการพิมพ์

2522, 506 หน้า

สุจริต เพียรชอบ "บทบาทของครูในการพัฒนาประเทศ" ครูศาสตร์ 9(1) : 50 - 57

มกราคม - กุมภาพันธ์ 2522

สุพิณญา ธีระกุล "ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน" ศึกษาศาสตร์ 2(1) : 53 - 63

มิถุนายน - ธันวาคม 2520

Becerra, G. Vega. "Role Perception of Administrator and Community Representation in Paritory Decision Making," Dissertation Abstract International. 34(11) : 6887-A, 1974.

Burton, Cornelius BECK. "A Descriptive Study of Community Service Program in Alabama Public Junior College," Dissertation Abstract International. 34(8) : 4598-A, 1973.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed., New York, Harper, 1971. 752 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 3rd ed., McGraw-Hill Book Co., 1976. 529 p.

Good, Carter Victor. Dictionary of Education. 3rd ed., New York, McGraw-Hill, 1973. 681 p.

Gall, Morris. Modern Secondary Education. New York, American Book, Co., 1964. 376 p.

Harl, R. Douglas. Trend and Issues in Secondary School. New Delhi, Prentice-Hall of Indiana, 1965. 109 p.

McCAPE, Brooks Fleming. "Conceptual Approach to University Participation in Community Development," Dissertation Abstract International. 36(7) : 4171-A, 1974.

Williams, Stanley W. Education Administration in Secondary Schools, Task and Challenge. New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1964. 529 p.

חברת הפיתוח

ที่ ประ 23/604

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย

23 กุมภาพันธ์ 2524

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษา

เรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน

ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นายส่งัด นิตกิตติ นิลตั้นปริญญาโท ปีที่ 2
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานนิตร กำลังเขียนปริญญานิพนธ์
เรื่อง "การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย" และ
มีความประสงค์จะขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล จากโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย เพื่อประกอบการเขียนปริญญานิพนธ์ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์ตามที่เห็นสมควร และขอขอบคุณล่วงหน้า
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายบุญเรือง แหม่นย่า)

ศึกษาธิการจังหวัด เชียงราย

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย

โทร. เชียงราย 311569

แบบสอบถาม ความต้องการที่มีต่อการบริการชุมชน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในจังหวัดเชียงราย

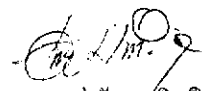
คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจ
ความต้องการที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัด
เชียงราย

2. การตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่เกิดผล
เสียหายแก่ผู้ตอบประการใด แต่จะให้ประโยชน์แก่
การวิจัย ซึ่งจะนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการปรับปรุง
การบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้
สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

3. ขอความกรุณากำหนดตอบแบบสอบถามให้
ครบทุกข้อ

4. หลังจากที่ทำนตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว
กรุณาคืนแบบสอบถามที่ผู้แจกแบบสอบถามนี้แก่ท่านด้วย
หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านเป็น
อย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายสงัด มิตติขันธ์)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความต้องการ ที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

วิธีทำ ระดับความต้องการ ที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในแบบสอบถาม
นี้มีค่าความสำคัญเป็น 5 ระดับ คือ ต้องการมากที่สุด ต้องการมาก ต้องการปานกลาง ต้องการน้อย
ต้องการน้อยที่สุด

ถ้าท่านพิจารณาว่า ข้อใดท่านมีความต้องการมากน้อยเพียงใดให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓

ในช่องที่ท่านต้องการ

ตัวอย่าง

- ก. ให้โรงเรียนจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน
ที่ยากจน
- ข. ให้โรงเรียนจัดอบรมการเลี้ยงดูทารกแก่
ประชาชน

ระดับความต้องการ				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
✓				
			✓	

ถ้าท่านเห็นว่าข้อ ก. ท่านต้องการให้โรงเรียนให้บริการในด้านนี้ มากที่สุด ก็ทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง มากที่สุด ข้อ ข. ท่านต้องการให้โรงเรียนให้บริการด้านนี้ น้อย
ก็ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง น้อย

ตอนที่ 1

ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานการณ์ของท่าน

ข้าพเจ้าผู้ตอบแบบสอบถาม มีสถานภาพเป็น

- ☐ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
- ☐ เกษตรกร เช่น ชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน
- ☐ ครู อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
- ☐ ไม่ใช่เกษตรกร เช่น รับราชการ ค้าขาย รับจ้าง

ตอนที่ 2

ท่านมีความต้องการในการให้บริการแก่ชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านต่อไปนี้
 มากน้อยเพียงใด

กิจกรรมบริการชุมชน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านวิชาการ</u>					
1. ให้โรงเรียนจัดการศึกษาผู้ใหญ่สำหรับ ประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบ โรงเรียน					
2. ให้โรงเรียนส่งครู อาจารย์ไปสอนใน สถานศึกษาอื่น ๆ ในชุมชน ตามโอกาสอันควร เช่น ช่วยสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม					
3. ให้โรงเรียนบริการข่าวสาร เหตุการณ์ ปัจจุบันในรูปของสิ่งพิมพ์					

กิจกรรมบริการชุมชน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ให้โรงเรียนเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่สำคัญสำหรับประชาชน เช่น กฎหมายที่ดิน					
5. ให้โรงเรียนจัดทัศนศึกษาร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ประชาชน					
6. ให้โรงเรียนเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย					
7. ให้โรงเรียนเชิญชวนประชาชนเข้าชมและเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่โรงเรียนจัดขึ้น					
8. ให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียน					
9. ให้โรงเรียนจัดสร้างที่อ่านหนังสือพิมพ์สำหรับประชาชน					
10. ให้ครู อาจารย์ของโรงเรียนเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ แก่ประชาชนในท้องถิ่น					
<u>ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ</u>					
1. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์					

กิจกรรมบริการชุมชน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ให้โรงเรียนเป็นผู้นำประชาชนในการก่อตั้ง กลุ่มอาชีพหรือสหกรณ์					
3. ให้โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ เครื่องมือการเกษตรสมัยใหม่					
4. ให้โรงเรียนจัดอบรมวิชาชีพแก่ประชาชน					
5. ให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเล่ดงและ ประกวดผลผลิตจากการเกษตรกรรมและ อุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น					
6. ให้โรงเรียนจัดอบรมเพื่อแนะนำการทำ อุตสาหกรรมในครัวเรือน ตามสภาพของ ท้องถิ่น					
7. ให้โรงเรียนศึกษาสภาพเศรษฐกิจ การทำ รายได้ และปัญหาต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อ นำเสนอแก่อนุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ท้องถิ่น					
8. ให้โรงเรียนแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับ การซื้อ-ขายเพื่อป้องกันการเอาเปรียบจาก พ่อค้า					
9. ให้โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นให้เกิด ประโยชน์					

กิจกรรมบริการชุมชน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. ให้โรงเรียนแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินทุนและสินเชื่อแก่เกษตรกร 11. ให้โรงเรียนเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เวลาว่างเพื่อเพิ่มพูนรายได้ 12. ให้ครู อาจารย์ ส่วยวิชาเกษตรกรรมออกพบปะเกษตรกร เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน					
<u>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</u>					
1. ให้โรงเรียนเป็นผู้นำในการต่อต้านอบายมุข เช่น ยาเสพติด การพนัน					
2. ให้โรงเรียนฝึกอบรมเยาวชนให้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น					
3. ให้โรงเรียนจัดนิทรรศการ อันเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมไทย					
4. ให้โรงเรียนแนะนำและให้ความรู้ในด้านกฎหมาย วัฒนธรรม ศีลธรรม ในการครองเรือนแก่ประชาชน					
5. ให้โรงเรียนจัดฝึกอบรมเยาวชนเพื่อเป็นผู้นำในการพัฒนาสังคมในท้องถิ่น					

กิจกรรมบริการชุมชน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. ให้โรงเรียนเป็นศูนย์รวบรวมศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อสะดวกในการศึกษาค้นคว้าของผู้ที่สนใจ					
7. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตประจำวัน					
8. ให้โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่ประชาชน					
9. ให้โรงเรียนจัดพิธี "อุปสมบทหมู่" ให้แก่นักเรียนที่มีความประสงค์จะอุปสมบท ในระยะปฎิภาคฤตร้อน					
10. ให้โรงเรียนจัดอบรมและเผยแพร่ความรู้ในด้านการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของท้องถิ่น เช่น การดับเพลิง					
11. ให้โรงเรียนร่วมกับทางวัดจัดกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาจิตใจของคนในท้องถิ่น					
<u>ค่านิยมและการและอนามัย</u>					
1. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้และวิธีการ การป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิเศษ					
2. ให้โรงเรียนเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอนามัยในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคแก่ประชาชน					

กิจกรรมบริการชุมชน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดภายในบ้านให้ถูกต้องตามหลักอนามัย					
4. ให้โรงเรียนรณรงค์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว					
5. ให้โรงเรียนจัดอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงดูทารก แก่ประชาชน					
6. ให้โรงเรียนสนับสนุนและร่วมมือกับประชาชนในการรักษาความสะอาดของชุมชน					
7. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเก็บรักษาอาหาร คุณค่าอาหาร และการปรุงอาหารอย่างถูกหลักอนามัย					
8. ให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาโรคระบาดต่าง ๆ ที่มักจะเกิดขึ้นในชุมชน					
9. ให้ครู อาจารย์ของโรงเรียนเป็นที่ปรึกษาและแนะนำแหล่งบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน					
10. ให้โรงเรียนจัดอบรมและให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับเรื่องการปฐมพยาบาล					

กิจกรรมบริการชุมชน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน</u>					
1. ให้โรงเรียน เข้ามีส่วนร่วมในประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น ประเพณีลอยกระทง แห่งเทียนพรรษา					
2. ให้โรงเรียน จัดครูและนักเรียน เข้าร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น พัฒนาวัด โรงพยาบาล					
3. ให้โรงเรียน มีส่วนช่วยเหลือในการจัดอบรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ส่งครูไปเป็นวิทยากร การอบรมลูกเสือชาวบ้าน					
4. ให้โรงเรียน มีส่วนร่วมกับผู้นำท้องถิ่น ในการวางแผนพัฒนา และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น					
5. ให้โรงเรียน จัดกิจกรรมอาสาพัฒนาชนบทให้กับนักเรียน					
6. ให้โรงเรียน มีบทบาทในการขอความร่วมมือจากเอกชน เพื่อขอบริจาคเครื่องอุปโภคบริโภค ไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ					
7. ให้โรงเรียน เป็นผู้นำในการจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน					

กิจกรรมบริการชุมชน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. ให้ครู อาจารย์ ของโรงเรียนออกเยี่ยมเยียน ประชาชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ประชาชนและช่วยเหลือกิจกรรมบางอย่างของ ประชาชน เช่น ช่วยงานศพ งานทำบุญต่าง ๆ 9. ให้โรงเรียนเป็นสื่อกลางที่จะนำความช่วยเหลือ จากหน่วยราชการไปสู่ประชาชน <u>ด้านบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์</u> 1. ให้ประชาชนใช้สนามกีฬาของโรงเรียนเพื่อ จัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน 2. อนุญาตให้หน่วยราชการและประชาชนให้ อาคารของโรงเรียนเป็นที่ประชุมปรึกษาหารือ เป็นครั้งคราว 3. อนุญาตให้ประชาชนใช้อาคารของโรงเรียน เป็นที่พักพิง เมื่อประสบภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย 4. ให้โรงเรียนจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในบริเวณ โรงเรียน สำหรับการพักผ่อนของประชาชน 5. อนุญาตให้ประชาชนใช้ประปาหรือน้ำของ โรงเรียน เมื่อชุมชนเกิดการขาดแคลน					

กิจกรรมบริการชุมชน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. ให้ชุมชนมีวัสดุอุปกรณ์ บางอย่างของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมส่วนรวมของชุมชน เช่น วิทยุโต๊ะ ม้านั่ง อุปกรณ์กีฬา					
7. ให้โรงเรียนบริการเครื่องมือบางอย่าง เพื่อ ใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น บริการเครื่อง ตัดหญ้า					
8. ให้หน่วยราชการและชุมชนได้รับประโยชน์ จากการใช้อุปกรณ์บางอย่างที่ไม่มีโดยทั่วไป ในชุมชน เช่น อนุญาตให้ใช้เครื่องโรเนียว ตามโอกาสอันควร					

ตอนที่ ๒

ข้อคำถามต่อไปนี้เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหา ในการดำเนินงาน
การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓
ในช่อง ☐ มี หรือ ☐ ไม่มี สำหรับสาเหตุที่มาของปัญหาจากข้อ ก - ง ท่านสามารถตอบ
ได้มากกว่า 1 ข้อ

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจาก ลักษณะวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

☐ มี

☐ ไม่มี

ถ้ามี สืบเนื่องจากสาเหตุอะไร

- ☐ ก. ในท้องถิ่นมีวัฒนธรรมประเพณีแตกต่างกัน
- ☐ ข. ครู อาจารย์ และผู้บริหารไม่เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ☐ ค. ประชาชนไม่ยอมรับวิทยาการใหม่เพราะยึดประเพณีดั้งเดิม
- ☐ ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น

- ☐ ฅ
- ☐ ไม่น่า

ถ้ามี สืบเนื่องจากสาเหตุอะไร

- ☐ ก. ชุมชนอยู่กระจัดกระจาย ห่างไกลกันยากแก่การติดต่อ
- ☐ ข. การคมนาคมใช้ได้บางฤดูเท่านั้น
- ☐ ค. ชุมชนบางแห่ง อยู่ในเขตพื้นที่อันตรายจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์
- ☐ ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากงบประมาณในการดำเนินงานการบริการชุมชนของโรงเรียน

- ☐ ฅ
- ☐ ไม่น่า

ถ้ามี สืบเนื่องจากสาเหตุอะไร

- ☐ ก. ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานเลย
- ☐ ข. งบประมาณในการดำเนินงานมีไม่เพียงพอ
- ☐ ค. การเบิกจ่ายเงินบำรุงการศึกษาเพื่อดำเนินงานด้านนี้ทำได้ยาก
- ☐ ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ปัญหาที่เกิดขึ้นจากบุคลากรในการบริการชุมชนของโรงเรียน

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

ถ้ามี สืบเนื่องจากสาเหตุอะไร

- ☐ ก. บุคลากรมีไม่เพียงพอ
- ☐ ข. ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะอย่างทางด้านวิชาชีพ
- ☐ ค. ครู อาจารย์ ในโรงเรียนไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับงานด้านนี้
- ☐ ง. ฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการมักมีความขัดแย้งกัน เรื่องนโยบาย
- ☐ จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการขาดสวัสดิภาพและความปลอดภัยในการดำเนินงาน

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

ถ้ามี สืบเนื่องจากสาเหตุอะไร

- ☐ ก. ภัยจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์
- ☐ ข. ภัยจากโจรผู้ร้าย
- ☐ ค. อิทธิพลของบุคคลในท้องถิ่น
- ☐ ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

6. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากความร่วมมือของประชาชน

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

ถ้ามีสืบเนื่องจากสาเหตุอะไร

- ☐ ก. ประชาชนส่วนใหญ่นิยมคนมักใช้เวลาไปหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว จึงไม่สนใจต่อกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น
- ☐ ข. ประชาชนไม่มีความเชื่อมั่นว่าทางโรงเรียนจะช่วยได้ดีเท่าที่ควร

- ☐ ค. ประชาชนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของการบริการที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น
- ☐ ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

7. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพภายในโรงเรียน

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

ถ้ามี สืบเนื่องจากสาเหตุอะไร

- ☐ ก. โรงเรียนไม่ได้วางนโยบายการดำเนินงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
- ☐ ข. โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดขึ้น
- ☐ ค. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับต่ำ
- ☐ ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพอาคาร สถานที่ ของโรงเรียน

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

ถ้ามี สืบเนื่องจากสาเหตุอะไร

- ☐ ก. อาคารสถานที่ของโรงเรียนมีไม่เพียงพอที่จะบริการประชาชน
- ☐ ข. ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างไกลจากชุมชนลำบากต่อการเข้าไปใช้บริการของโรงเรียน
- ☐ ค. เมื่อเกิดการเสียหายต่ออาคารสถานที่แล้วขาดคนรับผิดชอบต่อความเสียหายนั้น
- ☐ ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

9. ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพของวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

ถ้ามี สืบเนื่องจากสาเหตุอะไร

- ☐ ก. วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนมีไม่เพียงพอที่จะบริการประชาชน
- ☐ ข. วัสดุอุปกรณ์บางอย่างประชาชนไม่รู้วิธีการใช้ ทำให้เกิดการเสียหาย
- ☐ ค. เมื่อวัสดุอุปกรณ์เกิดการเสียหายแล้ว ไม่มีผู้ได้รับผิดชอบ
- ☐ ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

10. ปัญหาที่เกิดจากการร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

ถ้ามี สืบเนื่องจากสาเหตุอะไร

- ☐ ก. ขาดการร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ☐ ข. การทำงานขาดการประสานงาน จึงเกิดการทำงานซ้ำซ้อน
- ☐ ค. ในท้องถิ่นที่ตั้งของโรงเรียนไม่มีหน่วยงานที่จะขอความร่วมมือ
- ☐ ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

การบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในจังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

ของ

ลำเจียก มิตกิตติ

เสนอต่อมหาวิทยาสัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กรกฎาคม 2525

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความต้องการของ ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ที่มีการบริการชุมชนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ตลอดจนศึกษาถึงปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัด เชียงราย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามจำนวนสองชุด คือ ชุดที่ 1 เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการที่มีการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยแยกศึกษา ในรายละเอียดของความต้องการในแต่ละด้าน รวมหกด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านโภชนาการและอนามัย ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน ด้านการบริการ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ แบบสอบถามชุดนี้ใช้กับผู้ตอบที่เป็น ผู้บริหาร ครู และประชาชน แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงาน บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา แบบสอบถามชุดนี้ใช้กับผู้ตอบที่เป็น ผู้บริหาร และครู โรงเรียน มัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 21 คน ครูอาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 101 คน และประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรและไม่ใช่เกษตรกร 405 คน รวม 527 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าความแตกต่างที่ใช้เกี่ยวกับการ แจกแจงของ t

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการต่อการ บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งแยกได้เป็นด้าน ๆ ดังนี้

ด้านวิชาการ ครู มีความต้องการในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร เกษตรกร และผู้ที่ ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการในระดับมาก ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ เกษตรกรและผู้ที่ไม่ใช่ เกษตรกร มีความต้องการในระดับมากที่สุด ผู้บริหารและครู มีความต้องการในระดับมาก ด้านสังคม และวัฒนธรรม ด้านโภชนาการและอนามัย ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการในระดับมาก ด้านการบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบ ความต้องการระหว่างผู้บริหารกับครู และเปรียบเทียบความต้องการระหว่าง เกษตรกรกับผู้ที่ไม่ใช่

เกษตรกร ปรากฏว่า ในแต่ละด้าน ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการ ระหว่างกลุ่มผู้บริหาร ครู กับกลุ่มประชาชน พบว่า เกือบทุกด้าน ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านโภชนาการและอนามัย ซึ่ง ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ความต้องการแตกต่างกัน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด ในการดำเนินงานบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ปัญหาค่าน้ำงบประมาณและปัญหาบุคลากร ส่วนสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา มากที่สุด คือ วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนมีไม่เพียงพอที่จะให้บริการชุมชน

COMMUNITY SERVICES OF THE SECONDARY SCHOOLS UNDER
THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
IN CHANGWAT CHIANG RAI

AN ABSTRACT

BY

SANGAD MITGITTI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

July 1982

The purpose of this study was to investigate the needs of administrators, teachers, agriculturalists, and non-agriculturalists for community services of the secondary school in Changwat Chiang-Rai, as well as the problems and the causes of the problems which occurred in performing community services.

The instrument used for collecting data were two set of questionnaire. One was the questionnaire concerning the needs for community services of the secondary school which were classified in to six types of needs: Academic, Economic and vocational, Social and cultural, Nutrition and Hygienic, Aid to community acitivity, and School plants and materials services. The questionnaire was used with the respondants who were administrators, teachers and citizens in community. Another was the questionnaire concerning the problems and causes of problems which occurred in performing community services of the secondary school. This questionnaire was used with the respondants who were administrators and teachers in the secondary school. The sample were 21 secondary school administrators, 101 secondary school teachers, and 405 agriculturalists and non-agriculturalist, which were 527 altogether. The data were analyzed by using statistical mean, percentage and t-distribution.

The result of the study revealed that the administrators, teachers, agriculturalists and non-agriculturalists had shown their needs for community services of the secondary school in various ways as follow:-

Teachers had shown the highest level of need while the administrators, agriculturalists and non-agriculturalists had shown their needs of high level in the academic services of the secondary school. Agriculturalists and non-agriculturalists had shown the highest level of need, while administrators and teachers had shown their needs at high level in the economic and vocational services of the secondary school. Teachers, administrators, agriculturalists and non-agriculturalists had shown their needs at the high level in most types of the secondary school services, but the school plants and material services was indicated at the moderate level.

The comparative need between administrators and teachers and those of agriculturalists and non-agriculturalists were not significantly different. The comparative needs between the administrators and teachers group and the group of citizens in the community were not significantly different except in nutrition and hygienic services which were significantly different at the level of .05. Moreover, the results of this study had shown that the problems occurred the most in performing community services of the secondary school were financial and personnel problems. The cause which caused the most problems was that the school did not have enough materials for community services.